

Μήνυμα τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν

(12 Οκτωβρίου 2008)

Εἰς τό ὄνομα τοῦ πατρός καὶ τοῦ Γεννοῦ καὶ τοῦ Ἅγίου Πνεύματος.

1. Διά τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ οἱ Προκαθήμενοι καὶ οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συνήλθομεν ἀπό 10ης ἔως 12ης Οκτωβρίου 2008 εἰς Φανάριον τῇ προσκλήσει καὶ ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ ἐν ἡμῖν Πρώτου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ἐπί τῇ ἀνακηρύξει τοῦ ἔτους τούτου ὡς ἔτους τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Μετ' ἀδελφικῆς ὁγάπης διεβούλεύθημεν ἐπί τῶν ἀπασχολούντων τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν θεμάτων, συμμετασχόντες δέ εἰς τάς ἐπί τῷ γεγονότι τούτῳ ἑορταστικάς ἔκδηλώσεις, ἐτελέσαμεν ἀπό κοινοῦ τήν Θείαν Εὐχαριστίαν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, σήμερον, τήν 12ην Οκτωβρίου 2008, Κυριακήν τῶν Ἅγίων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Κατ' αὐτάς τάς ἡμέρας ἐνισχύθημεν διά τῆς ἀληθείας τῶν δωρεῶν τῆς θείας προνοίας πρός τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν, διά τῶν ὁποίων οὗτος ἀνεδείχθη εἰς ὑπέροχον «σκεῦος ἐκλογῆς» (Πράξ. 9, 15) τοῦ Θεοῦ καὶ λαμπρόν πρότυπον ἀποστολικῆς διακονίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Τόν Ἀπόστολον τοῦτον τιμῶσα κατά τό τρέχον σωτήριον ἔτος σύμπασα ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, προβάλλει ὡς πρότυπον πρός τὸ πλήρωμα αὐτῆς διά τήν σύγχρονον μαρτυρίαν τῆς πίστεως ἡμῶν πρός «τούς ἐγγύς καὶ τούς μαχράν» (Ἐφ. 2, 17).

2. Η Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἔχουσα τήν συνείδησιν τῆς αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν εἰς εἰρηνικούς καὶ χαλεπούς καιρούς τῆς δισκιλετοῦς ἴστορικῆς πορείας αὐτῆς, δύναται καὶ ὀφείλει νά προβάλλῃ εἰς τόν σύγχρονον κόσμον τήν διδασκαλίαν ὅχι μόνον περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀλλά καὶ περὶ τῆς παγκοσμιότητος τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου Αὐτοῦ, διά τοῦ ὁποίου ὑπερβαίνονται πᾶσαι αἱ διασπάσεις τοῦ κόσμου καὶ βεβαιοῦται ἡ κοινὴ φύσις πάντων τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν τούτοις, ἡ ἀξιόπιστος προβολή τοῦ λυτρωτικοῦ αὐτοῦ μηνύματος προϋποθέτει τήν ὑπέρβασιν καὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιπαραθέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διά τῆς ἐκτονώσεως τῶν ἐθνικιστικῶν, ἐθνοφυλετικῶν ἡ ιδεολογικῶν παροξυσμῶν, διότι μόνον οὕτως ὁ λόγιος τῆς Ὁρθοδοξίας θά εύρῃ τήν δέουσαν ἀπήχησιν εἰς τόν σύγχρονον κόσμον.

3. Έμπνεόμενοι ἀπό τήν διδασκαλίαν καί τό ἔργον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἐπισημαίνομεν κατ' ἀρχάς τήν σπουδαιότητα, τήν ὅποιαν ἔχει διά τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας καί, εἰδικώτερον, διά τήν διακονίαν πάντων ἡμῶν, τό χρέος τῆς Ἱεραποστολῆς, συμφώνως πρός τήν τελευταίαν ἐντολήν τοῦ Κυρίου: «καί ἔσεσθε μοι μάρτυρες ἐν τε τῇ Ἱερουσαλήμ καί πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καί Σαμαρείᾳ καί ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. 1, 8). Ο εὐαγγελισμός τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί τῶν μή πιστεύοντων εἰς Χριστόν, ἀποτελεῖ ὑπέρτατον χρέος τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο τό χρέος δέν πρέπει νά ἐκπληροῦται ἐπιθετικῶς ἡ διά διαφόρων μορφῶν προσηλυτισμοῦ, ἀλλ' ἐν ὁγάπῃ, ταπεινοφροσύνῃ καί σεβασμῷ πρός τήν ταυτότητα ἑκάστου ἀνθρώπου καί τήν πολιτισμικήν ἰδιαιτερότητα ἑκάστου λαοῦ. Εἰς τήν Ἱεραποστολικήν αὐτήν προσπάθειαν ὁφείλουν νά συμβάλλουν πᾶσαι αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι μέ σεβασμόν εἰς τήν κανονικήν τάξιν.

4. Η Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀσκεῖ σήμερον τήν διακονίαν αὐτῆς εἰς ἓνα ταχύτατα ἔξελισσόμενον κόσμον, δό όποιος καθίσταται πλέον ἀλληλένδετος χάρις εἰς τά μέσα ἐπικοινωνίας καί τήν ἔξελιξιν τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων καί τῆς τεχνολογίας. Παραλλήλως, ὅμως, αὐξάνεται καί τό μέγεθος τῆς ἀποξενώσεως, τῶν διαιρέσεων καί τῶν συγκρούσεων. Οἱ χριστιανοί ἐπισημαίνουν ὅτι πηγή αὐτῆς τῆς καταστάσεως εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεόν. Καμμία μετατροπή τῶν κοινωνικῶν δομῶν καί τῶν κανόνων συμπεριφορᾶς δέν εἶναι ἵκανη νά θεραπεύσῃ τήν κατάστασιν αὐτήν. Η Ἐκκλησία ὑποδεικνύει συνεχῶς ὅτι ἡ ἀμαρτία ἡμπορεῖ νά καταπολεμηθῇ μόνον διά τῆς συνεργίας τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου.

5. Υπό τοιαύτας συνθήκας, ἡ σύγχρονος μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας διά τά συνεχῶς διογκούμενα προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου καθίσταται ἐπιτακτική, ὅχι μόνον διά τήν ἐπισήμανσιν τῶν προκαλούντων αὐτά αἰτίων, ἀλλά καί διά τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῶν παρεπομένων τραγικῶν συνεπειῶν των. Αἱ ποικίλαι ἐθνικιστικαί, φυλετικαί, ἰδεολογικαί καί θρησκευτικαί ἀντιθέσεις τροφοδοτοῦν συνεχῶς ἐπικινδύνους συγχύσεις ὅχι μόνον ὡς πρός τήν ἀδιαμφισβήτητον ὀντολογικήν ἐνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀλλά καί ὡς πρός τήν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρός τήν θείαν δημιουργίαν. Η ἱερότης τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου συμπιέζεται εἰς ἐπί μέρους διεκδικήσεις τοῦ «ἀτόμου», ἐνῷ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρός τήν λοιπήν θείαν δημιουργίαν ὑποτάσσεται εἰς τήν χρηστικήν ἡ καί καταχρηστικήν αὐθαιρεσίαν του.

Αἱ διασπάσιες αὐταί τοῦ κόσμου εἰσάγουν ἄδικον ἀνισότητα συμμετοχῆς ἀνθρώπων ἡ καί λαῶν εἰς τά ἀγαθά τῆς Δημιουργίας: στεροῦν δισεκατομμύρια ἀνθρώπων τῶν βασικῶν ἀγαθῶν καί ὀδηγοῦν εἰς ἔξαθλίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος: προκαλοῦν μαζικάς μεταναστεύσεις πληθυσμῶν, διεγέρουν ἐθνικιστικάς, θρησκευτικάς καί κοινωνικάς διακρίσεις καί συγχρούσεις, καί ἀπειλοῦν τήν παραδοσιακήν ἐσωτερικήν συνοχήν τῶν κοινωνιῶν. Αἱ συνέπειαι αὐταί εἶναι ἐπαχθέστεραι, διότι συνδέονται ἀρρήκτως πρός τήν καταστροφήν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί τοῦ ὅλου οἰκοσυστήματος.

6. Οἱ Ὁρθόδοξοι χριστιανοί συμμερίζονται μετά τῶν ἄλλων, θρησκευομένων ἡ μή ὀνθρώπων τοῦ πλανήτου, τήν εὐθύνην διά τήν σύγχρονον κρίσιν, διότι ἡγέχθησαν ἡ συνειβάσθησαν ἀκρίτως καί πρός ἀκραίας ἐπιλογάς τοῦ ἀνθρώπου χωρίς τήν ἀξιόπιστον ἀντιπαράθεσιν πρός αὐτάς τοῦ λόγου τῆς πίστεως. "Ἔχουν, συνεπῶς, καί αὐτοί μείζονα

ύποχρέωσιν νά συμβάλλουν εἰς τήν ύπερβασιν τῶν διασπάσεων τοῦ κόσμου.

‘Η χριστιανική διδασκαλία διά τήν ὀντολογικήν ἐνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ τῆς θείας δημιουργίας, ως αὕτη ἐκφράζεται διά τοῦ ὅλου μυστηρίου τοῦ ἐν Χριστῷ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου, ἀποτελεῖ θεμελιώδη βάσιν διά τήν ἐρμηνείαν τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρός τὸν Θεόν καὶ τόν κόσμον.

7. Αἱ προσπάθειαι παραμερισμοῦ τῆς θρησκείας ἀπό τήν κοινωνικήν ζωήν, ἀποτελοῦν κοινήν τάσιν πολλῶν συγχρόνων κρατῶν. Ἡ ἀρχή τῆς κοσμικότητος τοῦ κράτους δύναται μέν νά διατηρηται, εἶναι ὅμως ἀνεπίτρεπτος ἡ ἐρμηνεία αὐτῆς ως ριζικῆς περιθωριοποίησεως τῆς θρησκείας ἀπό ὅλας τάς σφαιράς τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ.

8. Τό χάσμα μεταξύ πλουσίων καὶ πτωχῶν διευρύνεται δραματικῶς ἐξ αἰτίας τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία εἶναι συνήθως ἀποτέλεσμα μανιακῆς κερδοσκοπίας ἐκ μέρους οἰκονομικῶν παραγόντων καὶ στρεβλῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. ἡ ὁποία, στερουμένη ἀνθρωπολογικῆς διαστάσεως καὶ εὐαισθησίας, δέν ἐξυπηρετεῖ, τελικῶς, τάς πραγματικάς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος. Βιώσιμος οἰκονομία εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία συνδυάζει τήν ἀποτελεσματικότητα μέ τήν δικαιοσύνην καὶ τήν κοινωνικήν ἀλληλεγγύην.

9. Ως πρός τό θέμα τῶν σχέσεων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει ἀποφύγει νά ἐπιζητῇ τήν κηδεμονίαν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιστημονικῆς ἀναζητήσεως καὶ νά λαμβάνῃ θέσιν ἐπί παντός ἐπιστημονικοῦ ἐρωτήματος. Διά τήν Ὁρθόδοξον ἀντίληψιν ἡ ἐλευθερία τῆς ἐρεύνης ἀποτελεῖ θεόσδοτον δῶρον εἰς τόν ἀνθρωπον. Συγχρόνως, ὅμως, πρός αὐτήν τήν κατάφασιν, ἡ Ὁρθόδοξία ἐπισημαίνει τούς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ὑποκρύπτονται εἰς ὡρισμένα ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα, τά ὅρια τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως καὶ τήν ὑπαρξιν μιᾶς ἄλλης «γνώσεως», ἡ ὁποία δέν ὑπάγεται ἀμέσως εἰς τό ἐπιστημονικόν πεδίον. Ἡ γνῶσις αὐτή ἀποδεικνύεται πολλαπλῶς ἀπαραίτητος διά τήν ὄρθην δριοθέτησιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τήν ἀξιοποίησιν τῶν καρπῶν τῆς ἐπιστήμης διά τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

10. Η Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία φρονεῖ ὅτι ἡ τεχνολογική καὶ οἰκονομική πρόοδος δέν ἐπιτρέπεται νά ὀδηγοῦν εἰς τήν καταστροφήν τοῦ περιβάλλοντος καὶ τήν ἐξάντλησιν τῶν φυσικῶν πόρων. Ἡ ἀπληστία διά τήν ἴκανοποίησιν τῶν ὑλικῶν ἐπιθυμιῶν ὀδηγεῖ εἰς τήν πτώχευσιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ περιβάλλοντος. Δέν πρέπει νά λησμονῆται ὅτι ὁ φυσικός πλοῦτος τῆς γῆς δέν εἶναι μόνον περιουσία τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά, πρωτίστως, δημιουργία τοῦ Θεοῦ: «τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τό πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ» (Ψαλ. 23, 1). Όφείλομεν νά ἐνθυμώμεθα ὅτι, ὅχι μόνον αἱ σημεριναί, ἀλλά καὶ αἱ μελλοντικαί γενεαί ἔχουν δικαίωμα ἐπί τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν, τά ὁποῖα μᾶς ἔδωσε ὁ Δημιουργός.

11. Ὑποστηρίζοντες σταθερῶς πᾶσαν εἰρηνικήν προσπάθειαν δικαίας λύσεως τῶν ἀναφυομένων συγκρούσεων, χαιρετίζομεν τήν στάσιν τῶν Ἐκκλησιῶν Ρωσίας καὶ Γεωργίας κατά τήν περίοδον τῆς προφάτου πολεμικῆς συρράξεως καὶ τήν ἀδελφικήν συνεργασίαν αὐτῶν. Αἱ δύο Ἐκκλησίαι ἐπετέλεσαν κατ' αὐτόν τόν τρόπον τό χρέος τῆς διακονίας τῆς καταλλαγῆς. Ελπίζομεν ὅτι αἱ ἀμοιβαῖαι ἐκκλησιαστικαί προσπάθειαι θά

συμβάλουν εἰς τήν ύπέρβασιν τῶν τραγικῶν συνεπειῶν τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τήν ταχυτέραν συμφιλίωσιν τῶν λαῶν.

12. Εἰς τήν διογκουμένην σύγχυσιν τῆς ἐποχῆς μας ὁ θεσμός τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ γάμου ἀντιμετωπίζει κρίσιν. Ἡ Ἐκκλησία ἐν πνεύματι κατανοήσεως τῶν νέων συνθέτων κοινωνικῶν συνθηκῶν ὀφείλει νά ἀναζητήσῃ τρόπους πνευματικῆς συμπαραστάσεως καὶ γενικωτέρας ἐνισχύσεως τῶν νέων καὶ πολυμελῶν οἰκογενειῶν.

Ίδιαιτέρως στρέφομεν τήν σκέψιν ἡμῶν πρός τούς νέους, διά νά τούς καλέσωμεν νά μετέχουν ἐνεργῶς τόσον εἰς τήν λατρευτικήν καὶ ἀγιαστικήν ζωήν, ὅσον καὶ εἰς τό ίεραποστολικόν καὶ κοινωνικόν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, μεταφέροντες εἰς αὐτήν τούς προβληματισμούς καὶ τάς προσδοκίας αὐτῶν, δεδομένου ὅτι ἀποτελοῦν ὅχι μόνον τό μέλλον, ἀλλά καὶ τό παρόν τῆς Ἐκκλησίας.

13. Οἱ Προκαθήμενοι καὶ οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἔχοντες πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς σοβαρότητος τῶν ἀνωτέρω προβλημάτων καὶ ἀγωνιζόμενοι διά τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισίν των ὡς «ὑπηρέται Χριστοῦ καὶ οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ» (Α' Κορ. 4, 1), διακηρύττομεν ἐξ αὐτῆς τῆς ἔδρας τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας καὶ ἐπαναβεβαιοῦμεν:

α) Τήν ἀταλάντευτον θέσιν καὶ ὑποχρέωσιν ἡμῶν πρός διασφάλισιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ «ἄπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις πίστει» (Ἰούδα 3) τῶν Πατέρων ἡμῶν, τῇ αὐτῇ κοινῇ Θείᾳ Εὐχαριστίᾳ, καὶ τῇ πιστῇ τηρήσει τοῦ κανονικοῦ συστήματος διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας, διά τῆς ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ εἰρήνης διευθετήσεως τῶν ἑκάστοτε τυχόν ἀναφυομένων προβλημάτων εἰς τὰς πρός ἀλλήλους σχέσεις ἡμῶν.

β) Τήν βούλησιν ἡμῶν διά τήν ταχεῖαν θεραπείαν πάσης κανονικῆς ἀνωμαλίας προελθούσης ἐξ ἴστορικῶν συγκυριῶν καὶ ποιμαντικῶν ἀναγκῶν, ὡς ἐν τῇ λεγομένῃ Ὁρθοδόξῳ Διασπορᾷ, ἐπί τῷ τέλει τῆς ὑπερβάσεως πάσης τυχόν ξένης πρός τήν Ὁρθοδόξον ἐκκλησιολογίαν ἐπιφροῦ. Πρός τοῦτο, χαιρετίζομεν τήν πρότασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά συγκαλέσῃ διά τό θέμα τοῦτο, ὡς καὶ διά τήν συνέχισιν τῆς προετοιμασίας τῆς Ἅγιας καὶ Μεγάλης Συνόδου, Πανορθοδόξους Διασκέψεις ἐντός τοῦ προσχοῦς ἔτους 2009, εἰς τάς ὁποῖας, συμφώνως πρός τήν ἰσχύσασαν πρό τῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων τῆς Ρόδου τάξιν καὶ πρακτικήν, θά προσκαλέσῃ ἀπάσας τάς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

γ) Τήν ἐπιθυμίαν ἡμῶν ὅπως, παρά τάς οἰασδήποτε δυσκολίας, συνεχίσωμεν τούς θεολογικούς διαλόγους μετά τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, ὡς καὶ τούς διαθρησκειακούς διαλόγους, ίδιαιτέρως μετά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλάμ, δοθέντος ὅτι διάλογος ἀποτελεῖ τόν μόνον τρόπον ἐπιλύσεως τῶν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων διαφορῶν, ίδιαιτέρως εἰς μίαν ἐποχήν, ὡς ἡ σημερινή, κατά τήν ὁποίαν αἱ παντοῖαι διαιρέσεις, περιλαμβανομένων καὶ ἔκείνων ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας, ἀπειλοῦν τήν εἰρήνην καὶ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων.

δ) Τήν ὑποστήριξιν ἡμῶν πρός τάς πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καθώς καὶ ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ σημερινή οἰκολογική κρίσις, ὡς ὀφειλομένη καὶ εἰς πνευματικούς καὶ ἡθικούς

λόγους, καθιστᾶ ἐπιτακτικόν τό χρέος τῆς Ἐκκλησίας ὅπως συμβάλῃ διά τῶν εἰς τήν διάθεσιν αὐτῆς πνευματικῶν μέσων, εἰς τήν προστασίαν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἀπληστίας. Πρός τοῦτο ἐπαναβεβαιοῦμεν τόν καθορισμόν τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, πρώτης ἡμέρας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ὡς ἡμέρας εἰδικῶν προσευχῶν διά τήν προστασίαν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, καί ὑποστηρίζομεν τήν εἰσαγωγήν τοῦ θέματος τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἰς τήν κατηχητικήν, κυρηγματικήν καί ἐν γένει ποιμαντικήν δρᾶσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, ὡς τοῦτο ἥδη συμβαίνει εἰς ὀρισμένας ἐξ αὐτῶν.

ε) Τήν ἀπόφασιν ὅπως προβῶμεν εἰς τάς ἀναγκαίας ἐνεργείας, ἵνα συσταθῇ Διορθόδοξος Ἐπιτροπή πρός μελέτην τῶν θεμάτων βιοθικῆς, ἐπί τῶν ὁποίων ὁ κόσμος ἀναμένει καί τήν τοποθέτησιν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ταῦτα ἀπευθύνοντες πρός τόν ἀνά τόν κόσμον Ὁρθόδοξον λαόν καί τήν οἰκουμένην, εὐχόμεθα «ἔτι καί ἔτι» ἡ εἰρήνη, ἡ δικαιοσύνη καί ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νά ἐπικρατήσουν τελικῶς εἰς τήν ζωήν τῶν ἀνθρώπων.

«Τῷ δέ δυναμένῳ ὑπέρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὡν αἰτούμεθα ἡ νοοῦμεν, κατά τήν δύναμιν τήν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Ἐφεσίους 3, 20-21). Ἀμήν.

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 12ῃ Οκτωβρίου 2008

† Ο Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

† Ο Ἄλεξανδρείας Θεόδωρος

† Ο Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος

† Ο Ιεροσολύμων Θεόφιλος

† Ο Μόσχας Ἄλεξιος

† Ο Μαυροβουνίου Ἀμφιλόχιος

(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Σερβίας)

† Ο Τρανσυλβανίας Λαυρέντιος

(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Ρουμανίας)

† Ο Βιδινίου Δομετιανός

(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας)

† Ο Ζουκδίδι Γεράσιμος

(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας)

† Ο Κύπρου Χρυσόστομος

† Ο Ἀθηνῶν Ιερώνυμος

† Ο Βρότσλαβ Ἰερεμίας

(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Πολωνίας)

† Ο Τιράνων Ἀναστάσιος

† Ο Τσεχίας καὶ Σλοβακίας Χριστοφόρος

Μήνυμα τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κ.Κ. Βαρθολομαίου πρός τὸν Κρητικὸν Λαόν

(Ηράκλειον, 16 Όκτωβρίου 2008)

Μακαριώτατοι Ἀρχιεπίσκοποι,

Τερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κρήτης κ. Εἰρηναῖε,

Τερώτατοι Ἀρχιερεῖς τῆς Τεράς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης,

Ἐξοχώτατοι κύριοι Περιφερειάρχα, Νομάρχαι, Δήμαρχοι,

Ἡ μεγαλόνησος Κρήτη ὑπῆρξε κατά πάσας τάς περιόδους τῆς ἴστορίας ὅχι μόνον ἡ διαχρονικῶς ἀνοικτή γέφυρα συναντήσεως τῶν λαῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν τῶν τριῶν ἡπείρων τῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου, τῆς Εύρωπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἱερός τόπος τῆς δημιουργικῆς συνθέσεως τῶν μεγάλων πολιτισμικῶν παραδόσεων ἀπό τοὺς μυθικούς χρόνους μέχρι σήμερον. Υπό τὴν ἔννοιαν ταύτην, ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος ἐνέταξε τὴν Κρήτην εἰς τὸ μεγαλόπνοον ἀποστολικόν ὅραμα αὐτοῦ, τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν πεπολιτισμένον ἑλληνορωμαϊκόν κόσμον, ἐπί τῇ βεβαίᾳ ἐλπίδι ὅτι ἀπό τοῦ Ἱεροῦ τούτου τόπου τὸ λυτρωτικόν μήνυμα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας θά ἀκτινοβόλει ταχέως εἰς πάντας τοὺς παρακτίους λαούς τῆς Μεσογείου, τούς ἐγγύς καὶ τούς μακράν.

Τό περιπετειώδες ταξείδιον τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν πρός τὴν Ρώμην τῇ συνοδείᾳ ρωμαϊκῆς φρουρᾶς, διά νά κριθῇ ὑπό τῶν ἀρμοδίων ὄργάνων τοῦ ρωμαίου αὐτοκράτορος διά τὸν ὑπερβάλλοντα ζῆλον εἰς τὴν μαρτυρίαν τῆς πίστεως, καίτοι τό «ἀλεξανδρινόν πλοῖον» παρέπλευσε τάς νοτίους ἀκτάς τῆς Κρήτης, δέν ἐπέτρεψε μέν τότε τὴν ἀνάληψιν ἀποστολικῆς ἐν αὐτῇ δράσεως, ἀνέδειξεν ὅμως τὴν ἰδιάζουσαν σημασίαν τῆς μεγαλονήσου, ὡς σημαντικοῦ κέντρου ναυσιπλοΐας, διά τὴν διάδοσιν τοῦ εὐαγγελίου (Πράξ. 27, 1-44). Οὕτω, μετά τὴν ἐν Ρώμῃ δοκιμασίαν τῶν «ἐλαφρῶν δεσμῶν» (61-63 μ.χ.) καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ, ἐπέλεξε τὴν ἐπιστροφήν διά τῆς Κρήτης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἵδρυσε χριστιανικάς κοινότητας, ἐνῷ μετά τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ πρός ἐπίσκεψιν, διά μέσου τῆς Ἐφέσου, τῶν ἄλλων τοπικῶν ἐκκλησιῶν τοῦ ἑλλαδικοῦ χώρου, ἀνέθεσε τὴν συνέχισιν τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου εἰς τὸν ἐκλεκτόν μαθητήν καὶ συνεργόν αὐτοῦ Τίτον.

Ο Τίτος, τό «γνήσιον τέκνον κατά τὴν πίστιν» τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν, εἶχεν ὡς ἀποστολήν τὴν ὄργάνωσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου τῶν ἐν Κρήτῃ «νέων τέκνων», τά ὁποῖα ἐγέννησεν ὁ Ἀπόστολος «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διά τοῦ εὐαγγελίου» (Α' Κορ. 4, 15-16), διό καὶ τονίζει ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐπιστολήν πρός τὸν ἀποστολικόν μαθητήν του, ὅτι «τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τά λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατά πόλιν

πρεσβυτέρους, ώς έγω σοι διεταξάμην...» (Τίτ., 1, 5). Ἐν τούτοις, ἡ ἀποστολική μέριμνα διά τά «νέα τέκνα» δέν ἐξηγητλήθη εἰς μόνην τήν ἀνάθεσιν αὐτῆς «τῷ γνησίῳ μαθητῇ κατά τήν πίστιν», διότι ώς πνευματικός «πατήρ» αὐτῶν ὁ Παῦλος συνείχετο ὑπό τῆς ἀγωνίας διά τήν πνευματικήν πορείαν αὐτῶν. Οὕτω, κατά τήν σύντομον ἐν Κορίνθῳ παραμονήν αὐτοῦ ἔκρινεν ἀναγκαίαν τήν ἀποστολήν εἰς τήν Κρήτην τῶν Κορινθίων μαθητῶν αὐτοῦ Ζηνᾶ τοῦ νομικού καὶ Ἀπολλώ μέ σκοπόν τήν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποστολικού ἔργου.

Ἡ ἀνύστακτος μέριμνα τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν διά τήν διάδοσιν καὶ τήν καρποφορίαν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τήν Κρήτην ἐκφράζεται ὅχι μόνον διά τῆς προσκλήσεως πρός τόν Τίτον νά μεταβῇ εἰς Νικόπολιν τό ταχύτερον δυνατόν διά νά ἐνημερώσῃ αὐτόν ἐπί τῆς πορείας τοῦ ἀποστολικοῦ ἔργου καὶ νά λάβῃ νέας ὀδηγίας, ἀλλά καὶ διά τῆς ἐπιδειχθείσης μερίμνης πρός κάλυψιν τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ διά τῆς ἀποστολῆς εἰς Κρήτην ἄλλου «γνησίου τέκνου κατά πίστιν» ἐκ τοῦ κύκλου τῶν μαθητῶν αὐτοῦ: «Οταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρός σε ἵ Τυχικόν, σπουδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν, ἐκεῖ γάρ κέχρικα παραχειμάσαι» (Τίτ., 3, 12), ὥστε νά μή διακοπῇ ἡ ἀτονήσῃ οὐδὲ ἐπί στιγμήν τό ἀποστολικόν ἔργον. Υπό τό αὐτό πνεῦμα, ἀλλ' ὀναφιβόλως διά διαφορετικούς λόγους, ἐξήτησε τήν ἄμεσον ἀποστολήν εἰς Νικόπολιν τῶν ἐκ Κορίνθου ἐπιλεγέντων συνεργῶν αὐτοῦ, διά νά ἀναθέσῃ αὐτοῖς μείζονας εὐθύνας εἰς τό ἀποστολικόν ἔργον. «Ζηνᾶν τόν νομικόν καὶ Ἀπολλώ σπουδαίως πρόσπεμφον, ἵνα μηδέν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δέ καὶ οἱ ἡμετέροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τάς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μή ὥσιν ἄκαρποι» (Τίτ. 3, 13-14).

Ἡ ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, τοῖς ἀποστολικοῖς τούτοις παραγγέλμασι στοιχοῦσα ἀπαρεγκλίτως, ἀνεπτύχθη ταχέως καὶ ἐλειτούργησε πάντοτε κατά τό ἀποστολικόν ὑπόδειγμα, ώς «γνήσιον τέκνον κατά τήν πίστιν» τοῦ πνευματικοῦ «πατρός» αὐτῆς, τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν Παύλου. Πράγματι, παρά τάς ἀντιξόους συνθήκας καὶ τάς μακράς δοκιμασίας αὐτῆς, διεφύλαξεν ἀλώβητον τήν ἀποστολικήν παρακαταθήκην τῆς πίστεως καὶ βιώνει αὐτήν εἰς τε τήν λειτουργικήν ἐμπειρίαν καὶ εἰς τήν κοινωνικήν διακονίαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος αὐτῆς, ὑπό τήν πνευματικήν καθοδήγησιν πεφωτισμένων ποιμένων καὶ λαμπρῶν κληρικῶν. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία σεμνύνεται, διότι ἡ Ἄγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, ανήκουσα κανονικῶς εἰς τό ἀνά τήν οἰκουμένην ἐκκλησιαστικόν σώμα τοῦ πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τιμᾶ τήν μητρικήν μέριμναν δι' ὀλοθύμου ἀφοσιώσεως καὶ τιμᾶται διά τῆς οἰκουμενικῆς ἀναφορᾶς τῆς πνευματικῆς της ἀκτινοβολίας.

Οὕτως, ἡ πανορθόδοξος αὕτη προσκυνηματική πορεία εἰς τά ἵχνη τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν Παύλου ἀποκτήτη ἰδιάζουσαν σημασίαν ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ νήσῳ διά τῆς ζώσης μαρτυρίας τῶν ἀγλαῶν καρπῶν τοῦ ἀποστολικοῦ μόχθου αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν του, ἡ ὄποια βεβαιοῦται κατά τήν λαμπράν ταύτην ὑποδοχήν διά τῆς ὄμοιθύμου συμμετοχῆς τῆς πολιτικῆς, τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας τῆς Κρήτης μετά τοῦ εὐλαβοῦς πλήθους τῶν πιστῶν, «τῶν γνησίων τέκνων περί τήν πίστιν» τοῦ εὐαγγελιστοῦ τῆς Κρήτης. Ἐρρωσθε καὶ κρατύνεσθε πάντες ἐν τῇ πίστει ἡμῶν, διά τῆς ὄποιας εὐηργετήθη ὑπό τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλαμπρύνθη ἐν τῇ ἴστορικῇ πορείᾳ του ὁ εὐσεβής κρητικός λαός.

΄Ωσηέ, ἔνας προφήτης τῆς ἀγάπης

Τή μνήμη τοῦ προφήτη Όσηέ, γιορτάζει ἡ Έκκλησία μας στίς 17 Οκτωβρίου. Ο προφήτης αὐτός παρουσιάζει ίδιαιτερο ἐνδιαφέρον γιατί ἔχει συλλάβει μία ίδιότητα τοῦ Θεοῦ, πού ὁ ἀνθρώπος μέσα ἀπό ποικίλες δυσκολίες τῆς ζωῆς, συχνά παραθεωρεῖ. Ο Όσηέ κήρυξε στό λαό του Ἰσραὴλ τὸν Θεόν τοῦς «Ἄγαπη».

Ο Ἰσραὴλ τήν περίοδο ἐκείνη (λίγο πρὸ τοῦ 743 π.Χ.) βασανιζόταν ἀπό μία πιεστική πολιτική κατάσταση ἥ ὅποια χαρακτηριζόταν ἀπό συνωμοσίες καὶ δολοφονίες, μὲ πολλούς διεκδικητές τῆς ἔξουσίας. Η πνευματική κατάσταση χαρακτηριζόταν ἀπό ἔλλειψη δικαιοσύνης. Γι' αὐτό καὶ ἔνας ἄλλος προφήτης, ὁ Ἀμώς, τονίζει στήν προφητεία του ὅτι ὁ Πιαχβέ (ὁ Θεός στά Εβραϊκά) θά παρουσιαστεῖ ὡς δίκαιος κριτής καὶ δέ θά ἀφήσει λίθο ἐπί λίθου. Θά πέσει στή χώρα μεγάλη ἀνέχεια: «Οἱ ἀνθρώποι θά πεινᾶνε, ἀλλά ὅχι γιά ψωμί, θά διψᾶνε, ἀλλά ὅχι γιά νερό. Θά διψᾶνε καὶ θά πεινᾶνε νά ἀκούσουν ἔνα μήνυμα ἀπό ἐμένα (...) [έννοετ, τό Θεό] καὶ δέ θά τό βρίσκουν». Ο προφήτης Ἀμώς φαίνεται, ἀπό κάποια τέτοια ἔκρηξη τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ περιμένει τήν τελική ἀφύπνιση τοῦ λαοῦ.

Μέ τόν Όσηέ ὅμως συμβαίνει τό ἐντελῶς ἀντίθετο. Μπροστά στήν ἵδια πολιτική καὶ πνευματική διάλυση τοῦ λαοῦ, ἔχει ἔνα μήνυμα τελείως διαφορετικό: «Ἄν ὁ λαός πι-

στέψει ὅτι παρά τήν ἔκπτωσή του, ὁ Θεός τόν ἀγαπάει καὶ εἶναι πρόθυμος νά τοῦ συμπαρασταθεῖ, ὅσο κι ἂν αὐτό φαίνεται παράλογο, εἶναι δυνατή ἥ θεραπεία τοῦ κακοῦ. Ο Όσηέ ἐδῶ προτείνει τήν ἀπερινότητήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τούς ἀνθρώπους καὶ ὅτι αὐτή ἥ ἀγάπη ἀποτελεῖ τή λύση κάθε προβλήματος.

Η ἀποψη αὐτή τοῦ προφήτη δέν ἀποτελεῖ κάποια θεωρητική σύλληψή του ἀλλά εἶναι κάτι πού πηγάζει ἀπό τήν προσωπική του πειρα καὶ ἴστορία μέ τή γυναίκα του, τή Gomar. Τήν γνώρισε πόρνη στόν δρόμο καὶ τήν ἀγάπησε μέ βαθύ καὶ ούσιαστικό ἔρωτα, τήν παντρεύτηκε καὶ ἔκαναν πολλά παιδιά. Κάποτε ὅμως ἥ Gomar νοστάλγησε τούς ἐραστές της καὶ τήν προηγούμενη ζωή της καὶ ἐγκατέλειψε τόν ἀνδρα της. Αὐτός ὅμως ἔξακολουθεῖ νά τήν ἀγαπάει καὶ τή θέλει πίσω, ἀρκεῖ νά θελήσει ἐκείνη νά ἐπιστρέψει σέ αὐτόν.

Εἶναι ἐντυπωσιακή στόν Όσηέ ἥ σύνδεση ὅχι μόνο τῆς πνευματικῆς ἀλλά καὶ τῆς οἰκογενειακῆς του ζωῆς μέ τά σχέδια τοῦ Θεοῦ. Ο Θεός στή σχέση Του μέ τό δημιούργημά του, διατηρεῖ τή σχέση Πατέρα-τέκνου. Μία καθαρά οἰκογενειακή σχέση ἥ ὅποια διμορφαίνει καὶ ἀποκτά βαθύτερο νόημα καὶ ούσια ὅταν κυριαρχεῖ σέ αὐτήν ὁ «θεῖος ἔρωτας» τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεό καθώς καὶ ὁ ἀγώνας του νά δομοιάσει στό Δημιουργό του, νά «θεωθεῖ». Καὶ δέν

νπάρχει άλλος δρόμος ώς πρός αυτό, παρά
έκεινος που άνοιγεται μέσω της ἀγαπη-
τικῆς, θεϊκά ἐρωτικῆς σχέσης του Δημιουρ-
γήματος πρός τὸν Δημιουργό. Ὅλωστε ἡ
ἀπόλυτη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρός τὸν ἀνθρω-
πον εἶναι ὅχι μόνο δεδομένη, ἀλλά καὶ πανη-
γυρικά ἀποδειγμένη. Τόπο αὐτῆς τῆς ἀ-
διανόητης ἀγάπης ἀποτελεῖ τὸ Σπήλαιο τῆς
Βηθλεέμ καὶ ὁ Κρανίου τόπος. Τόποι που
καταστάθηκαν πάμφωτοι μὲ τὴν παρουσία
τῆς Ἐνσαρκωμένης καὶ τῆς Σταυρωμένης
Ἀγάπης. Εἶναι ἡ σειρά τοῦ Δημιουργήμα-
τος νά ἀποδείξει ὅχι ἀπλῶς τὴν ἀξιότητά
του ώς «πιστό» μέλος στή σχέση του μέ τὸν
Θεό, ἀλλά τὴν ἄδολη, ἀγνή καὶ ἀπόλυτη
ἀγάπη του πρός τὸν Πατέρα-Θεό ώς πιστό

παιδί Του. Καί ἡ μεγαλοθυμία τοῦ Πατέρα
εἶναι ἀπεριόνητη καὶ ἀκατάληπτη. Γιά νά
την προσεγγίσουμε, ἀλλά καὶ γιά νά τή μι-
μηθοῦμε, ἃς θυμηθοῦμε τήν φράση τοῦ
ἀστού τοῦ: «Ἀναστάς πορεύσομαι πρός
τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ. πάτερ,
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἐνώπιόν σου.
οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι νίος σου». Δέ
μένει πιά τίποτα ἄλλο παρά νά θυμηθοῦμε
τήν ἀντίδραση τοῦ πατέρα τῆς παρα-
βολῆς... Δέν ἦταν ἄλλη ἀπό τήν ἀγκαλιά
καὶ τήν ἑορτή μέσα στήν ψυχή Του.

΄Ανδρέας ΧΡΟΝΑΚΗΣ
ίστορικός

Χριστουγεννιάτικη μουσική ἐκδήλωση

Τό Σάββατον 20 Δεκεμβρίου 2008 καὶ ὥρα 7.00 μ.μ.,
στόν ί. Μητροπολ. ναό τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνου,
ἡ Χορωδία τῆς Σχολῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς
τῆς Ι. Μητροπόλεως μας
ὑπό τή διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτη κ. Εὐαγγ. Καπαΐδονάκη
θά παρουσιάσει Χριστουγεννιάτικους Ύμνους.
Τούς "Ύμνους προλογίζει ὁ Ἄρχιμ. Μύρων Καλαϊτζῆς,
Ἡγούμενος τῆς Ι. Μονῆς Ἄρκαδίου, θεολόγος.

«Ἐλεύθερη συμβίωση» καὶ παλλακεία. Πρόοδος ἢ ὀπισθοδρόμηση;

B'

Δ'

Στά λεξιά τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας διαβάζουμε: «Παλλακεία εἶναι ἡ συμβίωση γυναικας μέ ανδρα, χωρίς γάμο».

Στίς Ἐγκυλοπαίδειες δέ ἡ παλλακεία ἐμφανίζεται σάν «σχέση οὐχί ὅλως παροδική, ἀλλ' ὀπωσδήποτε μονψιωτέρα μεταξύ δύο προσώπων ἀγάμων ἀντιθέτου φύλου, μὴ δυναμένων νά συνδεθῶσι διά τοῦ δεσμοῦ τοῦ γάμου».

«Παλλακή ἢ παλλακίς = γυνή ζῶσα μετ' ἀνδρός, ὡς ἔάν ἦτο σύζυγος αὐτοῦ»¹².

Βεβαίως, ἡ παλλακεία εἶναι θεσμός ἀρχαιότατος καὶ ἀντιμετωπίσθηκε ἀπό τό δίκαιο διαφοροτρόπως, κατά τή διαδρομή τῶν αἰώνων (ἀρχαῖοι χρόνοι – Ρωμαϊκόν δίκαιον – Βυζαντινορρωμαϊκόν – νεώτερον δίκαιον)¹³.

“Οπως ἐμφανίζεται σήμερα ἡ «ἐλεύθερη συμβίωση», ἐμφανιζόταν εἰς τό παρελθόν ἡ παλλακεία. Υπάρχουν μεταξύ τους πολλές διμοιότητες καὶ λιγότερες διαφορές.

Α α) Διαφορές μεταξύ τῶν δύο φαινομένων

1) Στήν ίστορική διαδρομή τό φαινόμενο τῆς παλλακείας ἀντιμετωπίστηκε ἀπό τό δίκαιο καὶ τήν κοινωνία, ὅπως εἰπώθηκε, διαφοροτρόπως. “Ετοι στήν ἀρχαία ἐποχή ἡμποροῦσε νά συνυπάρχει παράλληλα μέ τόν γάμο καὶ ἥταν ἀνεκτή ἀπό τήν νόμιμη σύζυγο εἴτε ἑκούσια εἴτε ἀκούσια¹⁴.

Αντίθετα, ἡ «ἐλεύθερη συμβίωση» ἀπο-

κλείει ὅχι μόνο τόν γάμο, ἀλλά καὶ ἄλλη παράλληλη σχέση καὶ συνοικηση.

2) Ἐνῶ καὶ οἱ δύο «συνοικησεῖς» εἶναι ἀντίθετες καὶ «ἀνταγωνιστικές τοῦ συνταγματικῶς καὶ ὑπό τῆς ἐννόμου τάξεως προστατευομένου γάμου», διαφέρουν μεταξύ τους κατά τό ὅτι στήν τελευταία ίστορική περίοδο ἡ παλλακεία ἐγίνετο ἀνεκτή, ὅταν οἱ δύο «ἐν παλλακείᾳ συμβιοῦντες» δέν μποροῦσαν νά τελέσουν γάμο, ἔνεκα κάποιου κωλύματος¹⁵. Ἐμφανιζόταν σάν μία «λύση ἀνάγκης».

Ἀντίθετα, ἡ ἐλεύθερη συμβίωση προτιμᾶται, ὅχι διότι ὑπάρχει κάποιο κώλυμα γιά τήν τέλεση γάμου, ἀλλά διότι οἱ «συμβιοῦντες» αἰσθάνονται «καταπιεσμένοι» μέ τόν γάμο!

3) Η παλλακεία σέ ὠρισμένες ίστορικές περιόδους (στήν ἀρχαία ἐποχή, ἀλλά καὶ στήν Βυζαντινή) ἀντιμετωπίστηκε σάν θεσμός παράλληλος πρός τόν θεσμόν τοῦ γάμου καὶ ἔτυχε κάποιων εὐεργετικῶν ωθημάσεων, ἰδίως χάριν τῶν παιδιῶν¹⁶.

Ἐνῶ τήν ἐλεύθερη συμβίωση ὁ νεώτερος νομοθέτης, ἀφ' ἐνός, δέν ἀντιμετωπίζει σάν θεσμόν δικαίου, θεωρώντας αὐτήν σάν μία πραγματική κατάσταση, πού οὔτε ἀναλογικά δέν ἐφαρμόζονται οἱ διατάξεις τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου.

‘Αφ' ἐτέρου, ἀρνεῖται νά παρέχει νομική προστασία στόν ἔτερο τῶν συμβιούντων,

ὅταν ἐγκαταλείπεται (συνήθως ἡ «συμβία»), ἀκόμη καὶ βάσει διατάξεων τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, θεωρώντας τήν «ἐλεύθερη συμβίωση» ἀνταγωνιστική τοῦ συνταγματικῶς καθιερωθέντος καὶ προστατευομένου θεσμοῦ τοῦ γάμου. “Οσο ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων ἐπιμένει νά ἀντιμετωπίζει τήν «ἐλεύθερη συμβίωση» σάν μία πραγματική κατάσταση, πού δέν ἐνδιαφέρει τό δίκαιο, τόσο μερικοί νομικοί ἀγωνίζονται «ἐναγωνίως» νά τήν κάνουν (τήν νομολογία) νά δεχθεῖ νά «προστατεύσει»... τήν ἀδικουμένη συνήθως «συμβίαν» ἔναντι τοῦ ἀδικοῦντος συντρόφου της... Οἱ «προοδευτικοί» αὐτοὶ διανοούμενοι καὶ συγγραφεῖς σέ πρώτη φάση ἐπιθυμοῦν νά ἐπιτύχουν τήν ἥθική ἀναγνώριση τοῦ «θεσμοῦ». Εἶναι χαρακτηριστική ἡ προσπάθεια μᾶς ἐκ τῶν νομικῶν αὐτῶν συγγραφέων νά «ἀξιοποιήσει» μιά φράση τῆς δημοσιευθείσης ὑπ’ ἀριθμ. 204/1999 ἀπόφασης τοῦ Πρωτοδικείου Κοζάνης, πού κάνει λόγο γιά τήν σχέση «ελεύθερης συμβίωσης», καί τῆς ἔννοιας τῶν χρηστῶν ἥθων. (Ιδέ «Νομ. Βῆμα», τόμ. 48, σελ. 1446). Ἀφοῦ ἀποδοκιμάζει τήν κρίση τῆς ἀπόφασης, πού ἀπορρίπτει τό σχετικό αἴτημα προστασίας τῆς ἐνάγοντας «συμβιούσης» κατά τοῦ... «συμβίου» της, περιχαρής, ἐν συνεχείᾳ, γράφει σχετικά τά ἔξης: «Ἐπιβάλλεται ὅμως νά τῆς ἀναγνωριστεῖ τον λάχιστον ὅτι μέ ενθύτητα διατυπώθηκε σ’ αὐτήν ἡ ἀποψη πώς σήμερα ἡ ἐλεύθερη συμβίωση δέν ἀντιβαίνει στά χρηστά ἥθη (sic)! ...Μέ ἄλλα λόγια, ἡ πρόσκοντη στῆς ἐλεύθερης ἔνωσης στά χρηστά ἥθη δέν συγκαταλέγεται στά ἐπιχειρήματα τῆς ἐδῶ δημοσιευομένης ἀπόφασης γιά τήν ἀπόρριψη τῆς ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 1400, καί αὐτό εἶναι ὀπωσδήποτε μιά πρόοδος σέ σχέση μέ αντίθετες «κατασκευές τοῦ παρελθόντος»!

Εἶναι ἄξιο ὑπογράμμισης ὅτι τῆς σχολιαζόμενης ἀπόφασης οἱ σκέψεις χαρακτηρίζονται (ἀπό τήν συγγραφέα) «ἐπιχειρήματα», ἐνῶ οἱ ἀντίθετες τοῦ παρελθόντος, πού ἔχονται ὅτι ἡ «ἐλεύθερη συμβίωση» προσκρούει στά χρηστά ἥθη, χαρακτηρίζονται... «κατασκευές! Εἶναι πρόδηλη ἡ ἐπιθυμία της νά μή θεωρεῖται ὅτι ἀντίκειται στά χρηστά ἥθη ἡ «Ἐλεύθερη Ἔνωση»!¹⁷.

”Ετσι ἡ νομολογία οὔτε τίς διατάξεις τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου δέχεται νά ἐφαρμόσει ἀναλογικά οὔτε τίς διατάξεις τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, τίς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

E'

B6) Όμοιότητες μεταξύ τῶν δύο φαινομένων.

1) Καί οἱ δύο «θεσμοί» εἶναι μή ἀναγνωρισμένοι νομικῶς. Ό νομοθέτης, ὅπως εἰπώθηκε, θεωρεῖ τήν «ἐλεύθερη συμβίωση» σάν μία ἀπλή πραγματική κατάσταση. Δέν τήν φυθιμέει σάν νομική σχέση. Μᾶλλον τήν θεωρεῖ ἀνταγωνιστική τῆς ἔννομης καί ἥθικης σχέσης τοῦ γάμου, πού εἶναι συνταγματικά κατοχυρωμένος καί πολλαπλῶς προστατεύεται ἀπό τήν ἔννομη τάξη¹⁸.

”Η παλλακεία ἔξαλλου ἀντιμετωπίσθηκε ἀρχικῶς ὑπό τοῦ δικαίου ως πραγματική κατάσταση. Αργότερα ἐκρίθηκε ἄλλοτε ως θεσμός προστατευόμενος ὑπό τοῦ δικαίου, ἄλλοτε μή προστατευόμενος μέν, ἀλλά τοῦ διποίου ἀντιμετωπίζοντο οἱ συνέπειες. Μεταπλευθερωτικῶς (δηλαδή μετά τό 1834) ή παλλακεία ἐκρίθη ὅχι μόνον ως μή προστατευτέα ἀπό τόν νόμον, ἄλλα καί κατεκρίθη ως ποινικό ἀδίκημα μέ τό ἀρθρο 658 τοῦ Ποιν. Νόμου, πού τελικά καταργήθηκε μέ τήν εἰσαγωγή τοῦ Ποιν. Κώδικος, ὁ διποίος ἐκυρώθηκε, ως γνωστόν, μέ τόν N. 1492/17.8.1950 καί ἐτέθηκε σέ ἰσχύν ἀπό τήν 1.1.1951.

”Ετι δέν ἐνδιαφέρει τό Δίκαιον ούτε ἡ παλλακεία ούτε ἡ ἐλεύθερη συμβίωση.

2) Καί τά δύο αὐτά φαινόμενα (ἐλεύθερη συμβίωση καί παλλακεία) δέν εἶναι ἀποδεκτά ἀπό τήν Ἑλληνική Κοινωνία. Η ὑγιαίνουσα πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τά ἔχει ἀπαξιώσει. Βέβαια, καταργήθηκε ὁ ποινικός χαρακτήρας τῆς παλλακείας καί δέν τιμωρεῖται ἡ ἐλεύθερη συμβίωση (ἀφοῦ ἄλλωστε καταργήθηκε καί τό ἀδίκημα τῆς μοιχείας). Πλήρης ὅμως ἡ ἐλεύθερη συμβίωση εἶναι πραγματική κατάσταση «ἀνεκτή». Όταν λέμε ὅτι ἡ Κοινωνία καί ἡ Οἰκογένεια... «ἀνέχεται», ἐννοοῦμε ὅτι ἀπαξιώνει καί καταδικάζει τήν ἐλεύθερη συμβίωση ἀναφανδόν, ὅμως σέβεται τήν ἐλευθερία τῆς βουλήσεως καί τό ἀτομικό δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν νέων. Η Ἑλληνική Οἰκογένεια θεωρεῖ «ῆττημα» καί ἀτυχία ὅτι ἔνα ἀπό τά παιδιά της, ἀντί τοῦ εὐλογημένου γάμου, κατρακυλάει στήν «ἀστεφάνωτη συνοίκηση! Στή μικρή κοινωνία τῆς κωμοπόλεως Λ. δύο πρωτεξαδέλφια... «ἄγαπηθηκαν». Δέν ἥταν ἔνας παροδικός δεσμός. Ἀποφάσισαν νά... μή διαλύσουν τήν σχέση τους. Η περίπτωσή τους συντάραξε τήν μικρή κοινωνία καί τούς συγγενεῖς, ὅταν συνειδητοποίησαν ὅτι ὁ πατέρας τοῦ νέου καί ἡ μητέρα τῆς νέας (πού ἥσαν ἀδέλφια)... Θά γίνονταν «συμπεθέροι!! Γάμος ἥταν ἀδιανόητο νά γίνει, ὅχι μόνον γιατί ὑπῆρχε «κώλυμα συγγενείας ἐξ αἵματος» (ἀρθρ. 1356 Α.Κ.), ἀλλά κυρίως γιατί μία τέτοια «ἔνωση» θά ἥταν αἰτία μεγάλου σκανδάλου, «ρεξιλέματος» τῆς συγγενείας καί ἀνεξίτηλης κακοφημίας γιά ὅλη τήν μικρή κοινωνία τῆς κωμοπόλεως. Οἱ δύο νέοι ἀμετάπειστοι προχώρησαν στήν «συνοίκηση». Όμως ἡ ἀποδοκμασία ἀπό ὅλη τήν κοινωνία καί ἡ ψυχολογική πίεση πού τούς ἀσκήθηκε ἥταν ἀφόρητη! Τήν ἐπόμενη

έβδομάδα ἀναγκάστηκαν (ντροπιασμένοι) νά φύγουν ἀπό τήν πόλη πού γεννήθηκαν καί νά... ξενιτευθοῦν, μακριά ἀπό γονεῖς, ἀδέλφια, συγγενεῖς καί συμπολίτες... Δέν διαφέρει λοιπόν ούσιαστικά ἡ «ἐλεύθερη συμβίωση» ἀπό τήν παλλακεία! Καί νεώτεροι κοινωνιολόγοι, νομικοί καί συγγραφεῖς συνομολογοῦν ὅτι: «Παλλακεία εἶναι ἡ συμβίωση ἐτεροφύλων ἀγάμων. Εἶναι θεσμός ἀρχαιότατος καί γνωστός στά κλασικά δίκαια (ἀρχαῖο Ἑλληνικό-Ρωμαϊκό). Ήδη, μέ τήν ὑποχώρηση τῶν συντηρητικῶν ρυθμίσεων τοῦ οἰκογενειακοῦ δικαίου, ἡ ἐλεύθερη συμβίωση παρέχει βάση γιά τήν παραγωγή ἔννομων συνεπειῶν, τόσο μεταξύ τῶν συμβιούντων, ὅσο καί μεταξύ αὐτῶν καί τρίτων». (Ιδέ Έγκυλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς, στό παραπάνω λημμα).

3) Τόσο ἡ παλλακεία (σάν φαινόμενο παλαιότερο), ὅσο καί ἡ ἐλεύθερη συμβίωση (σάν «σύγχρονο» φαινόμενο) ἀντιμετωπίζονται ἀρνητικά ἀπό τήν Ἔκκλησία.

Η Ἔκκλησία ἀναγνωρίζει μόνο τόν γάμο ὃς ιερό θεσμό, πού τόν ἔχει ἀναγάγει σέ «Μυστήριον μέγα εἰς Χριστόν καί τήν Ἐκκλησίαν», τόν εὐλογεῖ, τόν ὑποστηρίζει, τόν προστατεύει καί παντοιοτρόπως βοηθεῖ τήν Οἰκογένεια, ίδιαιτέρως δέ τήν Πολύτεκνη Οἰκογένεια.

Ἄντιθετα, τόσο τήν παλλακεία παλαιότερα, ὅσο καί τήν «ἐλεύθερη συμβίωση» σήμερα τίς καταδικάζει σάν ἀθέσμους «θεσμούς», ἀντικειμένους εἰς τήν ιερότητα τοῦ γάμου καί σάν «μέσα» πού διευκολύνουν τήν πορνεία-μοιχεία σέ μόνψη βάση!¹⁹

4) Εἶναι ὄλοφάνερο ὅτι καί οἱ δύο αὐτοὶ «θεσμοί» λειτουργοῦν ἀρνητικά καί διαλυτικά γιά τήν Οἰκογένεια, τήν Πατρίδα καί τό Ἑλληνικό Εθνος γενικώτερα.

Τόσο μεσοπρόθεσμα, ὅσο καί κυρίως μακροπρόθεσμα συντελοῦν εἴτε συνειδητά

είτε άνεπιγνωστα στήν φθίνουσαν πορεία του "Εθνους. Η Έλληνική Πατρίδα έχει έπειγονσα άνάγκη νά άντιμετωπίσει τό πολυθρύλητο «δημιογραφικό πρόβλημα»!

Αύτό δέν ήμπορεῖ νά λυθεῖ παρά μέ νέες οίκογένειες, πού έχουν γερά ήθικά και ψυχολογικά θεμέλια. Οίκογένειες πού ίδρυνται από άνθρωπους νέους, γεμάτους άπο άγαπη και ανταπάρονηση και οι όποιοι ρίχνονται στόν άγωνα δημιουργίας οίκογένειας χωρίς κρατούμενα, πρόθυμοι νά προσφέρουν τά πάντα και νά προσφερθοῦν ίσοβιώς γιά αύτούς πού άγαπούν! "Οχι. Δέν έχει άνάγκη ή Ελλάδα από φτωχούς έρασιτέχνες της ζωῆς, «συμβιούντες» και «άπολαμβάνοντες» σήμερα, έτοιμους δέ νά τά... «βροντήξον» αύριο!

Οι «έν έλευθέρα ένώσει» συμβιούντες προχωροῦν στή λύση αυτή, γιατί κυρίως τούς έξασφαλίζει τήν... έλευθερη όποτεδήποτε λύση της «συμβίωσης». Δέν θέλουν νά τεθοῦν κάτω από «περιοριστικές νομικές δεσμεύσεις» και «δέν θέλουν νά αισθάνονται... καταπιεσμένοι! Θέλουν νά «γεγύονται» τά άγαθά της συζυγίας, χωρίς ζωμάς τίς ύποχρεώσεις τού γάμου και τά βάρη της οίκογένειας!

Είναι δυνατόν νά άναμενεί η Πατρίδα και ή Κοινωνία ότι οι τέτοιας νοοτροπίας άνθρωποι θά δημιουργήσουν... πολύτεκνη οίκογένεια; Λογικά τό πιθανότερο είναι και τό ένα ή τά δύο παιδιά (άν... κάνουν) νά καταντήσουν «ζωντόφανα» ή προβληματικά ή μαζί μέ τή μητέρα τους νά γίνουν πρόσθετο «βάρος» της πατρικής της οίκογένειας.

ΣΤ'

Άπο όσα έκθέσαμε γίνεται πρόδηλον ότι ούσιαστικά δέν ύπάρχει καμία διαφορά έννοιολογική, κοινωνιολογική και νομική μεταξύ τῶν ἀθέσμων «θεσμῶν» «έλευθερης συμβίωσης» και παλλακείας. Αντίθετα, τόσο

άπο άποψη γενεσιονογῶν αἰτίων, δσο και άπο άποψη «λειτουργίας» των ταυτίζονται.

Τίς τελευταῖες δεκαετίες διάφοροι διανοούμενοι, μεταξύ τῶν δποίων και νομικοί, μέ «νεωτερικές-προοδευτικές» άντιλήψεις, άγωνιστηκαν και πέτυχαν τήν... «άναμιόρφωση» τού οίκογενειακού δικαιού, μέ άνάλογη τροποποίηση και σχετικών άρθρων τού ποινικού δικαιού! Μέ τούς νόμους 1329/1983, 1272/1982 και 1609/1986 έφεραν τά «πάνω-κάτω! Καθιέρωσαν τόν άντικειμενικό κλονισμό τού γάμου, έπεβαλαν τόν πολιτικόν γάμον (τόν ήθελαν μάλιστα ύποχρεωτικό και τόν θρησκευτικό... προαιρετικό), καθιέρωσαν τό λεγόμενο κοινῶς «αύτόματο» διαζύγιο και τό συναινετικό, μεταβάλλοντας τήν ιερότητα τού γάμου σέ μία... άπλη σύμβαση, κατάργησαν τό άδικημα τής μοιχείας, ούσιαστικά «ένομιμοποίησαν» τίς άμβλωσεις και άνοιξαν διάπλατα τόν δρόμο γιά τήν διάπραξη φοβερῶν έγκλημάτων κατά της άνθρωπης άγεννητης ζωῆς και τού μέλλοντος της Πατρίδας, μέ τήν άνθρωποθυσία 400.000 περίπου κυριορυμένων ύπάρξεων κάθε χρόνο!

Άφού έπέτυχαν δλους αύτούς τούς «άθλους», ξεκιναν σκόπιμο γιά τήν περαιτέρω άνάπτυξη της «προοδευτικότητας» νά άγωνισθούν γιά νά «καθιέρωσουν» δρους νομικούς, πού νά «έκβαλουν» από τό νομικό και κοινό λεξιλόγιο τῶν Έλλήνων λέξεις και δρους «κακόχογους» και «άπαξιωτικούς» στήν κοινωνική συνείδηση τού Έλληνικού Λαού. "Ετσι λοιπόν, γιά νά άμβλυνουν τήν κοινωνική άπαξιωση, άλλα και τό αισθημα της ένοχης στούς παραβάτες και προδότες τού ιεροῦ θεσμού της οίκογένειας και στούς έγκληματίες της φοβερῆς άμβλωσεως, έφεραν νέους δρους, πού και ο νομιθέτης «διορθώνοντας έαυτόν» δέχθηκε νά καταγραφοῦν στούς σχετικούς κώδικες

νόμων. Άντι τοῦ κακόγχου «έξώγαμα τέκνα», τίθεται ό δρος «τέκνα χωρίς γάμο». Άντι τοῦ ἐγκληματικοῦ «ἀμβλωση», τίθεται τώρα «τεχνητή διακοπή ἐγκυμοσύνης»· άντι «διαφήμιση μέσων ἀμβλώσεως, τίθεται τώρα: «διαφήμιση μέσων τεχνητῆς διακοπῆς τῆς ἐγκυμοσύνης»...

Κάτι άναλογο γίνεται καὶ μέ τήν «έλευθερη συμβίωση». Καίτοι στήν ἑλληνική νομική δροιογία είχαμε ἀπό τό παρελθόν — ἀπότερο καὶ πρόσφατο — τόν δρον: «Παλλακεία», ὡς ἀπαξιωτικό στήν κοινωνική συνείδηση, τόν βαπτίζουν «έλευθερη συμβίωση» ἢ «έλευθερη ἔνωση»!

Πῶς νά τήν ἐπαναφέρουν μέ καταφρονητικό ὄνομα!

Νά σημειωθεῖ ὅτι μεταξύ τῶν «προοδευτικῶν διανοούμενων» καὶ νομικῶν εἶναι ἄνθρωποι πού ἔχουν διακριθεῖ γιά τίς ἀντιχριστιανικές καὶ ἀθεϊστικές ἀντιλήψεις τους καὶ δέν κρύβουν τίς εἰδωλολατρικές, μαρξιστικές καὶ ὑλιστικές πεποιθήσεις. «Ολοι αὐτοί οἱ ἄνθρωποι τῆς «προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ», ὅπως ἀρέσκονται νά αὐτοποκαλοῦνται, γράφουν κατά τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ Διδασκαλίας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, λοιδωροῦν τίς αἰώνιες ΑΞΙΕΣ τοῦ Ἑλληνικοῦ Εθνους καὶ ιδίως τό τρίπτυχο «Πατρίδα – Θρησκεία – Οἰκογένεια» καὶ συνεργάζονται μέ πολλούς ἄλλους ὁμόφρονές τους γιά τόν ἀποχριστιανισμό καὶ ἀφελληνισμό τῶν Ἑλλήνων.

Τό σπουδαῖο καὶ ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι εἶναι καὶ αὐτοί προεξάρχοντες στόν ἀγώνα κατά «τοῦ ἡμεριδιαλισμοῦ, τοῦ Ἀμερικανισμοῦ, τοῦ διεθνοῦ Σιωνισμοῦ, τῆς παγκοσμιοποίησης» κ.λπ. Συγχρόνως οἱ ίδιοι παίζουν τό παιχνίδι τῶν ἔχθρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Εἴτε συνειδητά εἴτε ἀνυποψίαστα «χροεύουν» στόν ρυθμό πού «τραγουδάει» δὲ Ἀμερικανοεβραῖος Κίσσινγκερ, ἄλλα καὶ

ἄλλοι ἀνθέλληνες, δίνοντας ὁδηγίες στίς διεθνεῖς ἀνθέλληνικές δυνάμεις νά ἐπιδιώξουν τήν ἐκθεμελίωση τῆς Ἑλληνικῆς Ὀντότητας, παντός Ἑλληνικοῦ μέ τά ἔξης λόγια:

«Ο Ἑλληνικός λαός εἶναι δυσκολοκυβέρνητος καὶ γι' αὐτό πρέπει νά τόν πλήξουμε βαθιά στίς πολιτιστικές του ρίζες. Τότε ἴσως συνεισθεῖ. Ἔννοῶ δηλαδή νά πλήξουμε τή γλώσσα, τή θρησκεία, τά πνευματικά καὶ ιστορικά του ἀποθέματα, ὥστε νά ἔξουδετερώσουμε κάθε δυνατότητα νά ἀναπτυχθεῖ, νά διακριθεῖ, νά ἐπικρατήσει, γιά νά μή μᾶς παρενοχλήσει στά Βαλκάνια, νά μή μᾶς παρενοχλήσει στήν Ἀνατολική Μεσόγειο, στήν Μέση Ανατολή, σέ ὅλη αὐτή τήν νευραλγική περιοχή, μεγάλης στρατηγικῆς σημασίας γιά μᾶς, γιά τήν πολιτική τῶν Η.Π.Α.».

«Ωστε Γλώσσα, Θρησκεία, Πατρίδα, Οἰκογένεια, Σχολεῖο, Ιστορική Μνήμη, ΑΞΙΕΣ ἀθάνατες, πού σεβάσθηκαν οἱ αἰῶνες, πού θέλουν νά καταστρέψουν ἄσπονδοι «φύλοι» τύπου Κίσσινγκερ καὶ ἄλλοι μισέλληνες, «βάλλοντα» σήμερα καὶ ἀπό «προοδευτικούς καὶ νεωτερικούς» Ἑλληνες διανοούμενους καὶ ἐπιστήμονες, χωρίς οἱ ἄνθρωποι αὐτοί νά ἀναλογίζονται ὅτι συντρίβουν τό μέλλον αὐτοῦ τοῦ Εθνους!

Άντι νά γίνουν πρωτοπόροι καὶ ἡγετικές φυσιογνωμίες στόν ἀγώνα γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκογένειας, τῆς ἀμεσοῦς καὶ ἀποτελεσματικῆς στήριξης τοῦ Γάμου· τῆς μέ κάθε τρόπο καὶ μέσο ἐνίσχυσης τῆς Πολύτεκνης Οἰκογένειας, ὅπως ἐπιτάσσει τό Σύνταγμα (ἀρθρ. 21), ὥστε νά ἀναστραφεῖ ἡ πληθυσμιακή συρρίκνωση τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὃν χρόνον πολυπληθαίνουν γειτονικοί λαοί...: ἀντί νά γίνουν ἐθναπόστολοι γιά τήν ἐνίσχυση τῆς Οἰκογένειας, τοῦ Σχολείου καὶ τῆς Παιδείας γενικώτερα, γιά νά ἀνταποκριθοῦν στήν ἀποστολήν τους, δημοσίευση στό Σύνταγμα «γιά τήν ἀνά-

πτυξή τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς συνείδησης»²⁰ ἀντί τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς ἐθνικῆς προσπάθειας, καταγίνονται γιά νά «παλινορθόσουν» τήν καταδικασμένη «παλλακείαν» μέ καινούργιο ὄνομα: «Ἐλεύθερη Συμβίωση! Καί νομίζουν ὅτι ὥθιοῦν ἔτσι τήν Ἑλληνική Κοινωνία στήν «πρόοδο», πού εἶναι ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΗΣΗ!

Φιλόλαος Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Δρ. Νομικής

Σημειώσεις

11. Μετά τήν κατάργηση τοῦ ἀδικήματος τῆς μοιχείας καί τοῦ κωλύματος τοῦ γάμου «ἐνεκα μοιχείας», οἱ μοιχευθέντες δέν ἡμποροῦσαν νά συζευχθοῦν, ἐάν δὲ τοῦ γάμους γάμου τοῦ ἑτέρου τῶν μοιχῶν δέν εἶχε λυθεῖ ἀμετακλήτως, διότι ἐκωλύετο ἀπό τό «κώλυμα ἀπό γάμο πού ὑπάρχει» τοῦ ἄρρενος 1354 Α.Κ. καί ἀπό τήν ἀπειλή τῆς ποινῆς ἐπί διαπράξει τῆς διγαμίας τοῦ ἄρρενος 356 Π.Κ. Εἶχαν διμως τήν δυνατότητα νά συζοῦν... «ἐν ἐλεύθερῷ συμβιώσει!
12. Λεξικό Γ. Μπαμπινιώτη καί Ἐγκυλοπαίδεια Ἐλευθερουδάκη, λῆμμα: παλλακεία.
13. «Ἡ παλλακεία ἀπό ἀπόφεως δικαίου ἐθεωρήθη ἀρχαιόθεν ὅτε μέν ως ἀπλῇ πραγματική κατάστασις, ὅτε δέ ως ἔννομος σχέσις. Εἰς τήν Ὀμηρικήν ἐποχήν, ὅταν κυριεύεται μία πόλις, οἱ ἀνδρες φρονεύονται ἢ πωλοῦνται ώς δοῦλοι. Αἱ γυναῖκες λαμβάνονται ώς παλλακίδες, ἐάν εἶναι ἔλκυστικαί, καί ώς δοῦλαι, ἐάν δέν εἶναι... Ἡ Ἀχαική κοινωνία εἶναι ἔνας πατριαρχικός δεσποτισμός, συγκερασμένος μέ τό κάλλος καί τήν δογήν τῆς γυναικός... Θεωρητικῶς ὁ πατήρ εἶναι ὑπέρτατος: ἡμπορεῖ νά ἔχῃ ὅσας παλλακίδας ἐπιθυμεῖ...». Durant, *Παγκόσμιος Ιστορία τοῦ Πολιτισμοῦ*, τόμ. B', σελ. 61 ἐπ., 63 ἐπ.
14. Εἰς τήν περίοδον τήν Ἀθηναϊκήν «ὅ ἀνδρας πλήν τῆς συζύγου ἡμπορεῖ νά ἔχῃ καί παλλακίδα. Ὁ Δημοσθένης ἔλεγε: «Ἐχομεν ἐτέροας χάριν ἀπολαύσεως παλλακίδας καί συζύγους διά νά γεννοῦν νόμιμα τέκνα καί νά εἶναι πιστοί φρουροί τῶν οἰκιῶν μας». Ἡ νόμιμος σύζυγος δέχεται τήν παλλακείαν μέ «ἀνατολικήν ὑπομονήν». Οἱ

νόμοι τοῦ Δράκοντος ἐπιτρέπουν τήν παλλακείαν. Μετά δέ τήν Σικελικήν καταστροφήν τοῦ 415 π.Χ., ὅταν ὁ ἀριθμός τῶν πολιτῶν μειοῦται ἀπό τόν πόλεμον, δὲ νόμος ἐπιτρέπει ωρτῶς τούς διπλούς γάμους: τόν νόμιμον καί τήν παλλακείαν. Durant, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 316 ἐπ.

15. Ιδέ σελ. 179.
16. «Εἰς τήν Ρώμην πρῶτος ὁ Αὔγουστος διά τῶν γνωστῶν ὑπό τό ὄνομα Ἰούλιος καί Πάπιος Ποππαῖος Νόμων ἐπέτρεψεν ὅπως μεταξύ προσώπων, ἄτινα δέν ἡδύναντο νά συναφθῶσιν εἰς γάμουν, ἰδρύεται σχέσις, ἦν ἀπεκάλεσε concubinatus, παλλακείαν, ὁρίσας μάλιστα καί τά ἐντεῦθεν ἀπορρέοντα ἔννομα ἀποτελέσματα διά τε τήν παλλακήν καί τά ἐκ ταύτης τέκνα... Ὁ Ἰουστινιανός ὅχι μόνον ἐχορήγησε ἀληρονομικόν δικαίωμα εἰς τήν παλλακήν καί τά τέκνα ἔναντι τοῦ πατρός, ἀλλά καί εἰσήγαγε μέτρα, ὅπως μετατρέψῃ τήν παλλακείαν εἰς γάμον καί τήν, δι' ἐπιγενομένου γάμου, νομιμοποίησιν τῶν ἐκ ταύτης τέκνων». Ἐγκυλοπαίδεια Ἐλευθερουδάκη, δ.π., σελ. 378.
17. Ιδέ Πολ. Πρωτ. Ἀθηρῶν 778/2004, Ν.Β., Τόμ 52, σελ. 1004, δπου καί λοιπή νομολογία.
18. Ιδέ Σύνταγμα, ἄρθρο 21.
19. «Ἡδη ἡ παλλακεία εἶχε καταδικασθεῖ ὁριστικά μέ τίς Νεαρές 89 καί 91 τοῦ Λέοντος Σοφοῦ. Ὅπως δέ ἐκείνη τότε, καί σήμερα ἡ συνώνυμή της «ἐλεύθερη συμβίωση» καταδικάζεται ἀπό τό ισχύον Κανονικό Δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας.
20. Σύνταγμα, ἄρθρο 16.

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

1. «Δέν είναι αύτά γιά μᾶς»

Ποιοί διατυπώνουν τή δικαιολογία-πρόφαση αύτή; Συνήθως ἄνθρωποι μιρφωμένοι, ἐγγράμματοι, ἀξιωματούχοι, πλούσιοι και κάποιοι νέοι.

Προτοῦ ἀσχοληθοῦμε μέ τήν δρθότητα ἡ μή τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, πρέπει νά ὑπογραμμίσουμε ὅτι πάντα ὑπῆρχαν, ὑπάρχουν και θά ὑπάρχουν πολλοί πλούσιοι, ἐπιστήμονες, μιρφωμένοι, ὑπάλληλοι, ἀξιωματούχοι και νέοι, οἱ δοποῖοι ὅχι μόνο δέν ἀπορρίπτουν τήν ἀκρόαση τοῦ θείου λόγου και γενικά τά τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά ἀπεναντίας τά ἐπιζητοῦν και ἐντρυφοῦν σέ αὐτά. Και ἡ στάση αύτή και ἡ συμπεριφορά τους στηρίζει τούς ἀπλοϊκούς ἄνθρωπους στήν πίστη.

Ὑπάρχουν ὅμως και ἄλλοι οἱ δοποῖοι προβάλλουν τόν ἰσχυρισμό: «Αύτά δέν είναι γιά μᾶς». Περιφρονοῦν δηλαδή τά τῆς θρησκείας.

Ἄλλα ἡ θρησκεία δέν είναι μόνο γιά τόν ἀπλοϊκό λαό. Είναι γιά ὅλους! Ὁ Νόμος τοῦ Θεοῦ ἀπευθύνεται πρός ὅλους! Είναι γιά μικρούς και μεγάλους, νέους, γέρους, πλούσιους, πτωχούς, μιρφωμένους, ἀξιωματούχους, ἀγράμματους και ἴδιωτες. Είναι ἀπαραίτητο νά τό γνωρίζουν οἱ πάντες. Διότι είναι σαφές ὅτι δέν ἔδωσε ὁ Θεός τό Νόμο Του γιά ὄρισμένους.

Ὁ Θεός δέν κάνει διακρίσεις μεταξύ πλουσίων και πτωχῶν, ἀξιωματούχων και ἴδιωτων, μιρφωμένων και ἀγράμματων, νέ-

ων και γερόντων. Ὁ Θεός μᾶς ἔξισώνει ὅλους. Διότι ὅλοι εἴμαστε δημιουργήματά Του. Ἐχουμε τήν αύτή ἀξία και τιμή. Ἀν δοισμένοι ἔχουν περισσότερα προσόντα ἀπό τούς ἄλλους στή ζωή αύτή, ὅπως είναι ἡ μνήμη, ἡ εὐφυΐα, ἡ σωματική ρώμη κ.τ.δ, αὐτά δέν είναι ἐπιτεύγματα δικά τους, ἀλλά χαρίσματα τοῦ Θεοῦ. Τά ἔδωσε ὁ Θεός γιά νά τά ἀξιοποιήσουν γιά τό καλό ὅλων. Ὁχι γιά νά τά οἰκειοποιηθοῦν. Γι' αὐτό θά λογοδοτήσουν μιά ἡμέρα. «Οταν, λοιπόν, ἔχονται και ίσχυρίζονται ὅτι «αύτά δέν είναι γιά μᾶς», είναι σάν νά λένε: 'Ἐμεῖς δέν είμαστε σάν τόν πολύ κόσμο. Ἐμεῖς διαφέρομε.

Μπορεῖ νά διαφέρεις ἄνθρωπε, ώς πρός τό ἀξίωμα, τήν κοινωνική θέση, τή μόρφωση, ἀλλά αὐτά σοῦ τά ἀποδίδουν οἱ ὅμοιοι σου ἄνθρωποι. Δέν σοῦ τά ὑπολογίζει ὁ Θεός. Ἐπομένως δέν είναι οὐσιαστικός ὁ διαχωρισμός σου αὐτός ἀπό τούς συνανθρώπους σου. Μή ἔχεις ὅτι είσαι ἄνθρωπος και σύ, ὅπως και ὅλοι οἱ ἄλλοι. Και ώς ἄνθρωπος ἔχεις ἀνάγκη ἀπό τό Νόμο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός μέ τό Νόμο Του ζητεῖ νά σέ πληροφορήσει, πῶς θά πάρει νόημα και περιεχόμενο ἡ παροῦσα ζωή σου, ποιό προορισμό ἐπιτελεῖς πάνω στή γῆ. Ἐάν δέν γνωρίσεις τό Νόμο τοῦ Θεοῦ, δέν θά ξέρεις νά συμπεριφερθεῖς ὃρθα στή ζωή. Θά νομίζεις ὅτι είσαι μόνιμος κάτοικος τής γῆς. Και θά βάλεις ώς σκοπό τής ζωῆς σου πῶς θά

έγκατασταθεῖς καλύτερα ἐδῶ. Οἱ περιστάσεις ὅμως τῆς ζωῆς θά σοῦ γνωρίσουν ὅτι ὅλα αὐτά πού ἔβαλες ὡς σκοπό σου, ἵσως καὶ νά τά κατέκτησες, εἶναι «σαλευόμενα» (‘Εβρ. IB’ 27), κατά τὴν ἔκφραση τοῦ ἀπ. Παύλου. “Ἐνα μόνο σοῦ ἀνήκει, ἡ ἀθάνατη ψυχή σου, γιά τὴν ὅποια εἶσαι ἀπόλυτα ὑπεύθυνος.

Ἐθελοτυφλοῦν, λοιπόν, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἰσχυρίζονται ὅτι δέν εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ γι’ αὐτούς. Καὶ ὅμως τί ἔξακολουθοῦν νά λένε αὐτοί; «Ο θεῖος Νόμος», λένε, «εἶναι γιά τὸν ὄχλο!» Ἡ ἀπάντηση αὐτή εἶναι ὅμοια μέ ἐκείνη τὴν ὅποια ἔδωσαν οἱ Φαρισαῖοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου. Ἐνῶ δηλαδή ἔβλεπαν τό πλῆθος νά ἀκολουθεῖ τὸν Χριστό, διαπίστωναν τά θαύματά Του, ἀκουγαν γιά τή διδασκαλία Του, ἐν τούτοις αὐτοί δέν παραδέχονταν ὅτι ἥταν ὁ Σωτήρας καὶ Λυτρωτής τῶν ἀνθρώπων. Ής ἐπιχείρημα ἐπεκαλοῦνταν: «Μήπως πίστευσε ο’ Αὐτόν κανεὶς ἀπό τούς ἀρχοντες, τούς μόνους ἀρμόδιους νά κρίνουν σέ θρησκευτικά ζητήματα, ἡ ἀπό τούς Φαρισαίους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἄγρυπνοι φύλακες τῶν

παραδόσεων καὶ τῆς ὁρθῆς πίστεως; Κανεὶς ἀπό αὐτούς δέν ἐπίστευσε, ἀλλά μόνο ὁ ὄχλος αὐτός, πού δέν γνωρίζει τό Νόμο καὶ γι’ αὐτό εἶναι καταραμένοι.*

«Δέν εἶναι αὐτά γιά μᾶς», ἰσχυρίζονται καὶ οἱ νέοι στήν ἡλικίᾳ, πού θέλουν νά παρουσιάζονται συγχρονισμένοι. «Αὐτά εἶναι γιά τούς γέροντας καὶ τίς γριές».

Καὶ διατί εἶναι αὐτά γιά τούς γέροντας; Διότι οἱ νέοι αὐτοί θέλουν να χαροῦν τή ζωή. Τή χαίρονται ὅμως, ὅταν ζοῦν ζωή ἐλεύθερη, ἀσύδοτη; Κάθε ἄλλο! Τό κατάντημα τῶν νέων, πού περιφρονοῦν τό Νόμο τοῦ Θεοῦ, τό μαρτυρεῖ. Τί μαρτυρεῖ; “Οτι ἡ ζωή τους καταντᾶ ζωή χωρίς τιμή, χωρίς ἀξία. Εἶναι ζωή ἔξευτελισμένη. Διότι πολύ γρήγορα γεύονται τούς πικρούς καρπούς τῆς ζωῆς αὐτῆς. Ἡ ἔξαθλίωση πολλῶν σημερινῶν νέων, πού ἀγνόησαν θεληματικά τό Νόμο τοῦ Θεοῦ, ἐπιβεβαώνει τήν ἀλήθεια αὐτή.

΄Αλλά θά συνεχίζομε στό ἐπόμενο ἀρθρο.

΄Αρχιμ. Καλλίστρατος Ν. ΛΥΡΑΚΗΣ

τ. Ιεροκήρυκας

΄Ιερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν

* «Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἡ ἐκ τῶν Φαρισαίων; Άλλα ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μή γινώσκων τόν νόμον ἐπικατάρατοί είσιν» (Ιω. Z’ 48-49).

΄Ανάμεσα στήν ἔλλειψη καί τήν ὑπερβολή

Ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστι παρά τοῦ Πατρός (Θεοῦ) (Α΄ Ἰωάν. 2, 16)
Μηδέν ἄγαν (Σόλων)

Οσο καί νά ζοῦμε στῆς «ἀκρίβειας τόν καιρό» μετά λύπης βλέπομε νά μή σταματᾶ ἡ ἀπληστία, ἡ κατά τόν Ἀγιον Εὐαγγελιστήν Ἰωάννην, ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου. Τόσο βλέπομε τήν ἀλαζονεία νά δόηγει τούς σκλάβους της ὅπου θέλει για νά θυμηθῶ τόν μεγάλο μας Σοφοκλῆ λέγοντας «Ο τύφος (ἀλαζονεία) ὥσπερ ποιμήν, οὗ θέλει τούς πολλούς ἄγει», δηλαδή, ἡ ἀλαζονεία, ώσάν βοσκός δόηγει τούς πολλούς ὅπου θέλει. »Ἐτσι καί σέ κυριεύσει, ώς σκλάβο της σέ δόηγει σέ ἀκρότητες καί ἐξευτελισμό. Μάλιστα ὁ Αἴσωπος γ' αὐτούς θά πεῖ πάνω σ' αὐτά: «Οἱ παρὰ τοῖς εἰδόσιν ἀλαζονεύμενοι εἰκότως γέλωτα ὀφλισκάνουσι», δηλαδή «ὅσοι ψευδῶς κομπάζουν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, πού τούς γνωρίζουν, εἶναι φυσικό νά γελοιοποῦνται».

Καί ὅμως, αὐτοί ἐπιμένουν παρασύροντες καί ἄλλους σ' αὐτήν τήν ἀλαζονική κούρσα, καί ἔτσι δυστυχῶς δασκαλεύουν καί τούς νεότερους καί τά παιδιά τους, κάτι πού βλέπομε καθημερινά.

΄Η διαπίστωσις τής ἀλαζονικῆς στάσεως τῶν ἀνθρώπων, πολλῆς αἰσθητῆς στίς ἡμέρες μας, μᾶς φέρνει ξανά στόν νοῦν αὐτό πού λέμε «αἴσθηση τοῦ μέτρου» καί πού ἥδη τοποθετήσαμε κάτω ἀπό τόν τίτλο τοῦ γραφτοῦ

μας: «Μηδέν ἄγαν» τοῦ Σόλωνος.

Γνωρίζομε ἀπό τήν Ἑλληνικήν Ιστορία ὅτι στούς Δελφούς ὅταν ἔφθαναν οἱ ταξιδιώτες ἀπό τήν πεδιάδα μέ τούς ἐλαιῶνες ψηλά, στόν Ἱερό τόπο, ποίν μποῦν στόν ναό τοῦ Ἀπόλλωνα, διάβαζαν τήν ἐπιγραφή «Γνῶθι σ' αὐτόν» καί «Μηδέν ἄγαν».

Δέν εἶναι εύκολο νά ζημιηνευθεῖ (καὶ νά βιωθεῖ) τό «Γνῶθι σ' αὐτόν». Εἶναι, μᾶς λέγει ὁ Πλάτων, σάν ἔνας χαιρετισμός τοῦ Θεοῦ. Χαιρετισμός, ἀλλά συγχρόνως συμβουλή στούς ἀνθρώπους νά ἔχουν αὐτογνωσία νά μήν ξεπερνοῦν τό μέτρο καί νά ἐλέγχουν τήν ποιότητα καί τήν ποσότητα τῶν ἐπιθυμιῶν τους.

Δέν ξεχνοῦμε τούς ἀρχαίους φιλοσόφους, πού μποροῦσαν νά μεταφέρουν τόσο πολύτιμες γιά τόν ἀνθρώπο πυμβουλές μέσα από τήν πιό λιτή ἔκφραση «μέτρον ἀριστον» καί ἀκόμη «μέτρῳ χρῷ». Τό νά κρατᾶμε τό μέτρο σέ ὅλα τά πράγματα (βέβαια ἀπορριπτομένων τῶν σωματικῶς καί ψυχικῶς ἐπιβλαβῶν) εἶναι ἀριστο. Χρειάζεται μέτρο. Ό Κλεόβουλος καί ὁ Θαλῆς μᾶς παρέδωσαν τά γνωμικά τους νά τά κάνομε βίωμα. Ό Δημόκριτος, ὅμως, δόηγει τήν σκέψη του πιό μακριά: «Ἄν κάποιος ξεπεράσει τό μέτρο, τότε τά πράγματα πού

εἶναι τά πιό εὐχάριστα σ' αὐτόν θά γίνονται πιό δυσάρεστα».

Κι ἂν συμβαίνουν πολλά δυσάρεστα, καὶ μάλιστα στόν ἄνθρωπο τῆς σημερινῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας, αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι δέν γνωρίζει (ἢ καὶ δέν θέλει) νά κρατᾶ τό μέτρο καὶ ἔτσι γίνεται ὁ ἕδιος ὑπαίτιος γιά τά ὀδυνηρά πού τοῦ συμβαίνουν. “Οποιος ἔπειρνά τό μέτρο προκαλεῖ τήν μοῖρα του.

‘Ο ἄνθρωπος πρέπει νά ἐπιδιώκει τήν ἀρετή, κάτι πού ὅταν τοῦ λείπει, τοῦ στερεῖ τήν αἰσθηση τοῦ μέτρου. Τοῦ στερεῖ τό «γνῶθι σ' αὐτόν». Η ἀρετή τοῦ δείχνει τό μέσον. Καὶ τό μέσον εὑρίσκεται ἀνάμεσα στήν ἔλλειψη καὶ τήν ὑπερβολή. ‘Ομως, ἀπαιτεῖται σωφροσύνη, λογική, φόβος Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσις τῆς ἀνθρωπίνης διττῆς ὑποστάσεως. (σῶμα καὶ ψυχή). Η ὑπερβολή εἶναι πάντα βλαβερή καὶ, ὅχι σπάνια, ὀλέθρια.

‘Ο ἀπόστολος Παῦλος μᾶς συμβουλεύει «μή ὑπερφρονεῖν παρ' ὅ δεῖ φρονεῖν, ἀλλά φρονεῖν εἰς τό σωφρονεῖν» (Ρωμ. 12, 3). ‘Ἄρα, ή ἀπώλεια τοῦ μέτρου ὁδηγεῖ στήν παραφροσύνη, πού εἶναι θανάσιμη ἀμαρτία, ὅπου, πάλι κατά τόν ἀπόστολον Παῦλον «τά ὄψώνια τῆς ἀμαρτίας θάνατος» (Ρωμ. 6, 23).

Αὐτήν τήν παραφροσύνη καὶ τήν ἀλλοφροσύνη ζοῦμε σήμερα μέ τό ἀσταμάτητο κυνηγητό κάθε πού προκαλεῖ, πού διαφημίζεται καὶ πού λανσάρεται, ἀγοράζοντας τίς περισσότερες φορές ὅχι μόνο μή ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνα.

Οι πάσης φύσεως διαφημιστές κάνουν τήν δουλειά τους καὶ ἐπιχαίρουν, πού τόσοι καὶ τόσοι ἀλαζόνες, ἐπιπόλαιοι καὶ δοξομανεῖς, τρέχουν καὶ ἀγοράζουν, ἀκόμα καὶ μέ καρτοδάνεια, τά διαφημιζόμενα τους.

Εἶναι ντροπή μας νά καταντοῦμε ἄβουλα δόντα καὶ νά πέφτομε θύματα τῆς ἀμετρίας καὶ τῆς παραφροσύνης μας. Εἶναι κρῖμα καὶ ἔγκλημα ὃ κάθε ἐπιτήδειος νά μᾶς ἐκμεταλλεύεται γιατί δέν διαθέτομε ἀντιστάσεις παρασυρόμενοι ἀπό τίς ἐκτυφλωτικές προκλήσεις καὶ τίς ἀσυγκράτητες παράφρονες ἀπαιτήσεις τοῦ ἔαυτοῦ μας. Η κρίσις —οἰκονομική καὶ ἡθική— πού δυστυχῶς περνᾶμε, χρειάζεται φρόνηση, αἰσθηση τοῦ μέτρου καὶ μή ὑπερβολικοῦ. “Ολα τά ἄλλα μέτρα πού ἐξαγγέλουν πέφτουν στό κενό.

‘Αρχιμ. Ιγνάτιος Θ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ
θεολόγος, τ. Λυκειάρχης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΙΤΕ ΣΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ των 93,6 FM

Γιά νά παρακολουθήσετε τό πρόγραμμα
τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταδιου
τῆς Έκκλησίας,
συνδεδεῖτε μέ τή συχνότητα τῶν 93,6 FM.
Ἐκπέμπει καθόλη τή διάρκεια τοῦ 24ώρου.

Ο σύγχρονος χιλιασμός

α. Όνομασία. Όνομάζονται Χιλιαστές, Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ, Ἰεχωβίτες, Χαραγιστές τῆς Χιλιετηρίδας, Ρωσελιστές, Ὅπαδοι τῆς Νέας Ἡμέρας, Ὅπαδοι τῆς Παγκόσμιας Σωτηρίας, Ὁργάνωση Σκοπιάς τοῦ Πύργου, Διεθνής Σύνδεσμος Σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν, Σπουδαστές τῶν Γραφῶν¹. Ἡ πληθύς τῶν ὀνομάτων ὀφείλεται στὴ σκοπιμότητα τῆς Ὁργάνωσης νά προπαγανδίσει εὐκολότερα τίς αἰρετικές θέσεις τῆς καὶ νά δημιουργήσει σύγχυση στὸν χριστιανικό κόσμο. Τά πιό συνήθη ὄνόματα μέ τά ὅποια τιτλοφοροῦνται εἶναι:

Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ: Γιατί τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ στό ἑβραϊκό κείμενο γράφεται μέ τῇ λέξῃ Ἰαχβέ ἢ Ἰεχωβά. (Yahweh, Γιαχβέ).

Εἶναι τό γνωστό ἵερό τετραγράμματο ΓΧΒΝ², στά ἑλληνικά μεταφράζεται «ὅ Ἐστί», «ὅ ὕν», ὁ ὑπάρχων, τό ὅντως ὕν, ὁ ἀληθινός Θεός, ἀντίθετα οἱ ἄλλοι Θεοί δέν ὑπάρχουν, εἶναι ψευδεῖς³. Μιά προσεκτική μελέτη τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θά δοῦμε νά ἔχει ὁ Θεός καὶ ἄλλα ὄνόματα ὅπως: Ἐλ Σαδαγί⁴, ὁ ὮΝ (Ἐγκιέ)⁵, Ζηλωτής (Κανά)⁶, Ἀγιος (Καδός)⁷, Λυτρωτής (Γκοέλ)⁸, Ἀβίλο⁹, Ἐλοχίμ¹⁰, Ἀδωναγί¹¹. Ταυτόχρονα ὁ Θεός σημειολογεῖται καὶ μέ τά σύνθετα ὄνόματα, ὅπως: Γιαχβέ Σαβαώθ¹², Ἀδωνάγι Γιαχβέ Πιαχβέ¹³, Πιαχβέ Ἐλωχίμ¹⁴, Ἀδωνάγι Γιαχβέ Σαβαώθ¹⁵, Ἐλοχίμ Σαβαώθ Ἀδωνάγι¹⁶.

Τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ¹⁷ ἔχει σημασία σάν ἐννοια καὶ ὅχι σάν λέξη. Ἔτσι, τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ μεταφράζεται στά ἑλληνικά μέ

τίς λέξεις «ὅ ὕν», «ὅ Κύριος», γιά νά γίνεται καταληπτή ἡ ἐννοια τοῦ ὄρου.

Οἱ Χιλιαστές, ἀποδίδουν σωτηριώδη σημασία καὶ ἐννοια στήν ἑβραϊκή λέξη Ἰεχωβά¹⁸.

Όνομάζονται καὶ Χιλιαστές¹⁹, γιατί πιστεύουν στή χιλιετή βασιλεία τοῦ Χριστοῦ στή γῆ, πρὶν γίνει ἡ τελική Κρίση. Μάρτυρες δέ ὄνομάζονται ἀπό τό χωρίο «γίνεσθέ μοι μάρτυρες, καὶ ἐγώ μάρτυρς, λέγει Κύριος ὁ Θεός...»²⁰. Σέ ἄλλο χωρίο τοῦ ἴδιου βιβλίου ἀναγράφονται τά ἔξης: «καταλεύψετε γάρ τό ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονήν τοῖς ἐκλεκτοῖς μοι, ὑμᾶς δέ ἀνελεῖ Κύριος· τοῖς δέ δονλεύοντί μοι κληθήσεται ὄνομα καινόν»²¹. Τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ στό παραπάνω χωρίο παραμερίζεται ἀπό τό νέο του ὄνομα.

β. Ιστορία. Ιδρυτής τῆς αἵρεσης τοῦ Χιλιασμοῦ ἦταν ὁ ἀμερικανός ἐμπόρος Κάρολος Ταΐζ Ρώσσελ (Charles Taze Russell). Γεννήθηκε γύρω στό 1872, στό Πίτσμπουργκ τοῦ Ἀλλήγκενυ τῶν ΗΠΑ, σέ ἥλικια 20 χρονῶν ἀρχισε νά σαγηνεύεται μέ τίς χιλιαστικές ἐσχατολογικές Μεσσιανικές προσδοκίες. Ο Russell στήν ἀρχή ἦταν ὀπαδός τῶν Ἀντβεντιστῶν (Adventists), οἱ ὅποιοι πίστευαν στή δεύτερη παρουσία τοῦ Χριστοῦ στή γῆ, πρὶν ἀπό τήν τελική Κρίση, διάρκειας χιλίων ἑτῶν, στηριζόμενοι ἐσφαλμένα στήν Ἀποκάλυψη τοῦ Ἰωάννου (κ', 1-6) καὶ στό βιβλίο τοῦ Δανιήλ²². Ἡ αἵρεση τῶν Ἀντβεντιστῶν ἔγινε ὁ πρόδρομος τῆς αἵρεσης τῶν Χιλιαστῶν. Ο Rώσσελ τό 1884 ἀπο-

χωρεῖ ἀπό τούς Ἀντβεντιστές καὶ ίδούει τή θρησκευτική ὁργάνωση «Κοινωνία Σκοπιᾶς Πύργου τῆς Σιῶν», ἔγραψε μάλιστα, καὶ ἐπάτομο ἔργο, μέ τίτλο *Γραφικές Μελέτες*, μέ τό ὅποιο προπαγάνδιζε τίς ίδεες του.

Ο διάδοχός του ὁ Ρόδερφορδ (J.F. Rutherford) ἤγγιθηκε τῆς ὁργάνωσης ἀπό τό 1917 μέχρι τό 1942. Ο Ἰωσήφ Φραγκλῖνος Ρούδερφορντ ἐπέβαλε στήν Ὁργάνωση πειθαρχία, ὑπακοή καὶ ἀγωνιστικότητα μέ στόχο τήν προώθηση τῶν χλιαστικῶν θέσεων. Τό ἔτος 1931 μέ πρόταση τοῦ Rutherford, οἱ Χιλιαστές ὀνομάστηκαν Μάρτυρες τοῦ Ἱεχωβᾶ (Jehovah's Witnesses), μέχρι τότε εἶχαν ἄλλα ὄνόματα, ἴδιαιτερα δέ, ὄνομά-ζοντο Russellites ἀπό τό ὄνομα τοῦ Charles Taze Russell. Ο Rutherford ἵσχυρίστηκε ὅτι οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἱεχωβᾶ ὑπῆρχαν στή γῇ γιά πέντε χιλιάδες χρόνια, στηριζόμενος σέ χωρία τῆς Ἀγίας Γραφῆς²³. Τό ἔτος 1942 πέθανε ὁ Ἰωσήφ Φραγκλῖνος Ρόδερφορδ(ντ), τήν προεδρία τῆς Ὁργάνωσης ἀνέλαβε ὁ Νάθαν Νόρρ (Nathan H. Knorr), ὅπως ἀναφέρεται στήν ἐπίσημη ἰστοσελίδα τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἱεχωβᾶ (article 02-3.htm). Ο Νόρρ (Knorr) πέθανε τό 1977, πρίν τό θάνατο του εἶχε κάνει ὁργανωτικές ἀλλαγές διευρύνοντας τό Κυβερνῶν Σῶμα, τό ὅποιο ἔδρεύει στά παγκόσμια κεντρικά γραφεῖα στό Μπρούκλιν.

Τό 1976 οἱ διοικητικές εὐθύνες τῆς Ὁργάνωσης κατανεμήθηκαν σέ διάφορες ἐπιτροπές, οἱ ὅποιες ἀποτελοῦνταν ἀπό μέλη τοῦ Κυβερνῶντος Σώματος²⁴. Οἱ ἐπιτροπές αὐτές, πού εἶναι Εἰσιτηρής, Συγγραφέας, Διδασκαλίας, Ὑπηρεσίας, Ἐκδόσεων καὶ Προσωπικοῦ, ὑπάγονται ὅλες στή Διοικοῦσα Ἐπιτροπή καὶ εἶναι ἀρμόδιες γιά τίς δραστηριότητες τῆς Ἐταιρείας Σκοπιᾶς καὶ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἱεχωβᾶ σέ ὅλο τόν κόσμο.

γ. Σκοπός τῆς Ὁργάνωσης. Ό σκοπός τῆς Ὁργάνωσης εἶναι ἡ διάδοση ἀλλοιωμένων βιβλικῶν χωρίων καὶ πεποιθήσεων σέ διάφορες γλώσσες²⁵ μέσω φυλλαδίων, φέγβολάν, περιοδικῶν, φαντασίας, τηλεόρασης, ἵντερνετ κ.λπ. Οἱ Χιλιαστές ἀρνοῦνται ὅτι εἶναι θρησκεία ἡ θρησκευτική ὁργάνωση, γιατί πιστεύουν ὅτι ὅλες οἱ θρησκεῖες καὶ οἱ θρησκευτικές ὁργανώσεις προέρχονται ἀπό τόν Σατανά.

Πρόκειται γιά μιά πνευματική-πολιτική κίνηση ὑπερεθνικοῦ χαρακτήρα μέ θρησκευτικό μανδύα, ἡ ὅποια ζητᾶ νά κυριαρχήσει παγκόσμια, ἀμφισβητώντας κάθε κρατικό, κοινωνικό καὶ θρησκευτικό θεσμό. Πά νά πετύχει τόν σκοπό της χρησιμοποιεῖ σάν προκάλυμμα τή θρησκεία καὶ σάν μέσο τόν φανατισμό²⁶.

Στήν Ἑλλάδα παρουσιάστηκε ὁ Χιλιασμός πρίν ἀπό τόν Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (1906), ἀπό τήν Ελληνες μετανάστες τῆς Ἀμερικῆς. Σήμερα ἀπαριθμοῦν γύρω στά 27.000 μέλη²⁷.

Πρωτ. Χαράλαμπος Κ. ΚΑΜΗΛΑΚΗΣ
Δρ. Θεολογίας – Φιλόλογος Καθηγητής

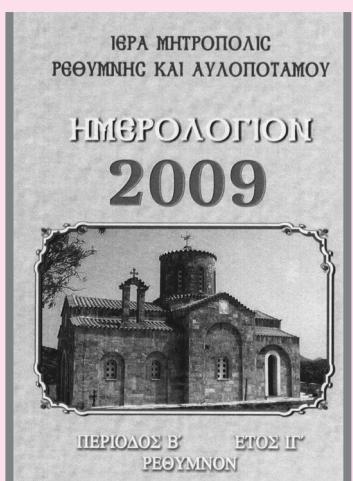
Σημειώσεις

1. Παντελεήμονος Καρανικόλα, *Oἱ αἰρετικοί Προτεστάντες*, Ἀθῆναι 1976, σ. 227. Βλέπε καὶ: Ξύπνα, Νοέμβριος 2007, Μπορεῖτε νά ἐμπιστευτεῖτε τήν Ἀγία Γραφή; σσ. 3-24. Σημ. Ἀρκετές ἀπό τίς παραπάνω ὄνομασίες δέν χρησιμοποιοῦνται σήμερα ἀπό τούς Μάρτυρες τοῦ Ἱεχωβᾶ.
2. Ἐξοδ. ΣΤ', 3. Βλ. Στ. Καλαντζάκη, *Εἰσαγωγή στήν Παλαιά Διαθήκη*, Θεσσαλονίκη 2006, σ. 990, 994, 1018.
3. Ἐξοδος ΙΓ', 13-15.
4. Ἐξοδος ΣΤ', 3.
5. Ἐξοδος Γ', 14.

6. "Εξόδος ΛΔ', 14.
 7. "Εξόδος NZ', 15.
 8. "Ησαΐα ΞΓ', 16.
 9. Ψαλμ. ΡΛΒ', 2.
 10. Νεεμ. Ι', 29.
 11. Ψαλμ. ΙΣΤ', 2.
 12. "Ησαΐα ΣΤ', 3.
 13. Δευτερ. Γ', 24, "Ησαΐα Ζ', 7.
 14. Γεν. Θ', 26.
 15. "Ησαΐα Γ', 15. Η δοολογία 86-97 ἀναγράφεται στό Μασωριτικό Ἐβραϊκό κείμενο (ΜΚ).
 16. Οι ὄνομασίες αὐτές περιέχονται στό Μασωριτικό Ἐβραϊκό κείμενο (ΜΚ), οἱ Ἐβδομήκοντα (Ο') στή μετάφραση των, ἀπέδωσαν ὅλους αὐτούς τούς ἔβραϊκους ὄρους μέ τήν ἑλληνική λέξη Θεός. Βλ. Σ. Καλαντζάκη, *Εἰσαγωγὴ στήν Παλαιά Διαθήκη*, Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 990, 994, 1018. Τοῦ ἴδιου, «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», Θεσσαλονίκη 2001, σ. 62-68. Τοῦ ἴδιου, *Ἐρμηνεία περιοπῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης*, Θεσσαλονίκη 1999, σ. 117-132. Λεξικό Βιβλικῆς Θεολογίας, μτφρ. Σ. Ἀγουριδης καὶ Σ. Βαρτανιάν, Ἀθήνα 1980, σ. 481-490. Β. Μουστάκη, *Λεξικόν τῆς Ἁγίας Γραφῆς*, Ἀθῆναι 1955, σ. 75. Ἐπύνα (περιοδικό τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἱεροβῆ), 22 Ιανουαρίου 2004, Γνωρίζετε τὸν Θεόν ὄνομαστικά;, σ. 3-12.
 17. Σ. Καλαντζάκη, «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός», Θεσσαλονίκη 2001, σ. 62-68. Β. Μουστάκη, *Λεξι-*
- κόν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, Ἀθήναι 1955, σ. 75. *Λεξικό Βιβλικῆς Θεολογίας*, μτφρ. Σ. Ἀγουριδης καὶ Σ. Βαρτανιάν, Ἀθήνα 1980, σ. 481-490.
18. Ἄμώς Ε', 16.
 19. N. Σωτηροπούλου, Ἀντιχήλιαστικόν Ἐγχειρίδιον..., ὅ.π., σ. 12. Βλ. καὶ *Η Σκοπιά*, 15 Μαΐου 2002, Ποιός εἶναι ὁ Θεός; σ. 3-7.
 20. "Ησαΐα ΜΓ', 10.
 21. "Ησαΐα ΞΕ', 15.
 22. Frank S. Mead, *Handbook of Denominations in the United States*, N. York 1951, σσ. 100-102 καὶ Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, *Ἐγχειρίδιο αἰρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ὅμάδων*, Πρέβεζα 1991, σσ. 444-452.
 23. "Ησαΐα ΜΓ', 10-12, Ἐβρ. ια', Ἰω. ιη', 37. Βλ. καὶ Ἀ. Δεληρωστοπούλου, *Ὀρθοδοξία..., ὅ.π.*, σ. 331.
 24. Βλ. ἰστοσελίδα http://www.greekhelsinki.gr/greek/reports/Ieh_Witn-Artois-Zois.html.
 25. Βλέπε *Lexicon für Theologie und Kirche*, τ. 10, στ. 1358, Ἐκδοση Freiburg 1957 εξ.
 26. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, *Η Δικτατορία τοῦ Μπρούκλιν*. Τό προσωπεῖο καὶ τό πρόσωπο τῆς Οργανώσεως τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἱεροβῆ, Ἀθῆναι 1973, σ. 137.
 27. Ἀ. Δεληρωστοπούλου, *Ὀρθοδοξία..., ὅ.π.*, σ. 334. Βλ. καὶ *Oἱ Μάρτυρες τοῦ Ἱεροβῆ στήν Ἑλλάδα*, 1993.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2009

Στόν "Αγ. Ἀ θανάσιο τόν Πατελάρο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως τόν Θαυματουργό, καὶ στά ἵ. Ἐγκαίνια τοῦ πρός τιμήν του ἀνεγερθέντος στή γενέτειρά του Ἀξό ναοῦ (21.8.2008) εἶναι ἀφιερωμένο τό Ημερολόγιο τοέπις τοῦ 2009 τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας. Οι ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νά τό προμηθευτοῦ ἀπό τό Βιβλιοπωλεῖο τῆς Μητροπόλεως καὶ τίς κατά τόπους Ἐνορίες.

Παύλειος Εἰρήνη

Μέρα μέ τίν ἡμέρα ἀμέτοητα προβλήματα βρίσκουν τή λύση τους σ' ὅλα τά μήκη καί πλάτη τῆς γῆς. "Ενα ὅμως πρόβλημα μένει ἄλυτο: αὐτό τῆς εἰρήνης. Ἐκεῖ πού ἔνα μέτωπο πολέμου κλείνει, ἀνοίγει ἄλλο, ἐκεῖ πού εἰρηνευτικές συζητήσεις φτάνουν σέ αἴσιο τέλος, ἀρχίζουν ἄλλες, γιά ἄλλοι. Σίγουρα ὑπάρχουν συμφέροντα πίσω ἀπό τή συντήρηση ἐμπόλεμων καταστάσεων. Ισως μόνο ἔτσι θά παρουσιάζονται μερικοί ὡς χοήσιμοι εἰρηνοποιοί, ἀφοῦ ἄλλο ρόλο δέν ἔρουν. Ἐκεῖνοι τή φωτιά, ἐκεῖνοι καί τό νερό. Οι πολεμικές βιομηχανίες πᾶς θά συντηρηθοῦν; "Οχι μόνο ἀμυντικά ὅπλα παραγουν, μά καί ἐπιθετικά. Αὐτό εἶναι τό δυστύχημα τῆς ἀνθρωπότητας: νά πλουτίζουν λίγοι, σκοτώνοντας πολλούς, ἀμάχους, ἀθώους, ἀμέτοχους.

"Η Καινή Διαθήκη καί διά στόματος Ἀποστόλου Παύλου, ἔχει πολλά νά διδάξει, πού, ἀν τά ἄκονγαν ὅλοι οἱ «ύπεύθυνοι», θά ἥταν ἀλλιῶς ἡ ἀνθρωπότητα. Τό ἰερό τοῦ βιβλίο, παρουσιάζοντας τήν ζωή καί τή διδασκαλία τοῦ Κυρίου μας, μπορεῖ ἄνετα νά χαρακτηρισθεῖ σάν εἰρηνευτική διαδικασία μέγιστου βαθμοῦ. Η καταλλαγή ἥταν ἡ κινητήριος δύναμη τοῦ Θεανθρώπου. Νά συμφιλιωθεῖ ὁ Θεός μέ τόν ἀνθρωπο καί ὁ ἀνθρωπος μέ τόν ἀνθρωπο. Μιά ὁρίζοντιοκάθετη σχέση πού θά εἶναι καί ἡ σωτηρία τοῦ πλανήτη μας.

Τήν εἰρήνη ὁ Ἀπ. Παῦλος, τή βλέπει σάν δῶρο ἀπό τό Θεό, αὐτή ἡ εἰρήνη εὔχεται ὁ

Ἀπόστολος νά ἐπιστατεῖ καί νά κυριαρχεῖ στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Γ' αὐτή τήν εἰρήνη γίναμε ἄλλωστε ἔνα σῶμα, Ἐκκλησία¹. Τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά ἔχουν πρώτα αὐτά εἰρήνη μεταξύ τους καί νά τήν χαρίζουν καί σ' ὅσους δέν εἶναι μέλη, ἡ ἀπλά ἔχουν ἀπομακρυνθεῖ. Ἡ εἰρήνη μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καί ὅλων μέ τό Θεό εἶναι ἄλλος ἔνας τρόπος νά ἀπαλλαγοῦμε ἀπό τήν ἐπιβολή τῶν ἔχθρων², ὀδούτων καί δρατῶν. Είτε διάβολος εἶναι, είτε οι αἰρετικοί-ἄπιστοι φανατικοί εἶναι, τήν ἴδια ζημιά μποροῦν νά κάνουν, τόν τραυματισμό τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, τήν διαίρεση ἡ καί τήν ἐξαφάνιση, μή γένοιτο.

"Ἐχοντας κάποιος βαπτισθεῖ Ὁρθόδοξος Χριστιανός ταυτόχρονα ἔχει λάβει διά τοῦ Χρίσματος, τήν ὑποχρέωση νά ἔχει εἰρήνη, σάν καρπό τοῦ Ἄγιου Πνεύματος³. "Ἐχουμε λάβει τό δικαίωμα νά είμαστε μέσα στήν Ἐκκλησία καί ταυτόχρονα λάβαμε τήν δέσμευση νά ἀγαπήσουμε τήν αλήθεια καί τήν εἰρήνη⁴, καί μέ αὐτό τόν τρόπο νά μή φοβόμαστε, ἀφοῦ λέγοντας παντοῦ καί πάντα τήν ἀλήθεια καί ζώντας εἰρηνικά θά ἔχουμε ἡσυχη συνείδηση. "Ετσι τόν ἀγιοπνευματικό καρπό τῆς εἰρήνης θά τόν χαρίζουμε ἀπλόχερα καί στόν περίγυρό μας.

Πηγή γιά τήν υἱοθέτηση καί τήν ἀσκηση τῆς εἰρήνης εἶναι ἀναμφισβήτητα ὁ Χριστός, πού Ἐκεῖνος εἶναι ἡ εἰρήνη⁵. Δέν εἶναι ὁ ἀπόμακρος Δάσκαλος ἡ ὁ τιμωρός Πατέρας, ἀλλ' ὁ μέγιστος εἰρηνοποιός. Μέ τόν

σταυρικό Του θάνατο νίκησε τό διάβολο και πλέον και δόλο τό ἀνθρώπινο γένος εἶναι ἡ νικηφόρος στρατιά Του, ἡ Ἐκκλησία Του.

Τί καὶ ἄν ἔγραψε τίς ἐπιστολές του, ὁ τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος στούς Ρωμαίους, στούς Κορινθίους, στούς Γαλάτες, σέ ἄλλες κοινότητες ἡ πρόσωπα ἐκμεταλλευόμενος τά προβλήματα μεταξύ τῶν χριστιανῶν καὶ δοιοθετώντας τίς μεταξύ αὐτῶν σχέσεις; Μήπως καὶ ἐμεῖς, δύο χιλιάδες χρόνια σχεδόν μετά, δέν ἔχουμε τά ἵδια προβλήματα; Σίγουρα μᾶς ταλανίζει τό τῆς εἰρήνης πρόβλημα, τῆς ἀρμονικῆς συνύπαρξης, ἀκόμα καὶ στήν πιό μικρή κοινωνία, αὐτῆς τῆς οἰκογένειας, γι' αὐτό καὶ εἶναι πάντα ἐπίκαιρος ὁ Παύλειος λόγος, καὶ ἀντέχει αἰῶνες.

Ταυτόχρονα πρέπει νά δοῦμε καὶ κατά πόσο φταῖμε ἐμεῖς γιά τήν ἀνυπαρξία τῆς εἰρήνης στίς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ἰσχύει ἄραγε ἡ συμβουλή τοῦ Δαβίδ: «Ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν»;⁶ Σάν ἀνθρωποι πρῶτα, μεμονωμένα ἄτομα, πρέπει νά παραμερίσουμε τόν ἔγωισμό μας καὶ νά προχωρήσουμε σέ καταλλαγή μέ πρόσωπα πού ἵσως μᾶς ἔβλαψαν ἡ δέν ταυτίζόμαστε στίς ἀπόψεις. «Υστερα αὐτό ἄν γίνει καὶ σάν λαοί, τότε τά πράγματα θά γίνουν σίγουρα καλύτερα ἡ καὶ ἄριστα. Πρέπει ὅμως καὶ οἱ λαοί νά ἀναδεικνύουν μέ τήν ψήφο τους, ἀρχοντες φιλειρηνικούς, πού νά μήν ἔχουν συμφέροντα ἀπό τήν πόλωση καὶ τήν καταφυγή σέ πόλεμο. »Ισως νά εἶναι οἱ σκέψεις αὐτές ὅνειρα, ἀλλά κάποια στιγμή πρίν γίνει ἡ ζωή μας ἐφιάλτης, ἡς προσπαθήσουμε τά ὄραματα νά τά κάνουμε πραγματικότητα.

Τό μήνυμα τῆς Χριστοῦ ἐνανθρώπησης εἶναι σίγουρα ἡ εἰρήνη, ἡ ἔσω καὶ ἡ ἔξω, τό ἀνήγγειλαν οἱ ἄγγελοι τή βραδιά τῆς Γέννη-

σης καὶ τό κηρύσσει, ἀπαράλλακτο καὶ διαρκῶς ἡ Ἐκκλησία Του «...Καί ἐπί γῆς εἰρήνη»⁷. Ὁσο δύσκολο καὶ ἄν φαίνεται τόσο καὶ ἀπαραίτητο εἶναι. Πάντως τό κατάλαβαν τοῦτο οἱ Ἅγιοι τῆς πίστεώς μας γι' αὐτό καὶ ἡ ζωή τους ὅλη ἦταν ποτισμένη ἀπό εἰρήνη. Πά τόν λόγο αὐτό ἡς παρακαλοῦμε τούς εἰρηνοποιούς Ἅγιους νά προσεύχονται γιά τήν εἰρήνη, ὅπως καὶ γιά τήν ύγεια καὶ γιά ἄλλα, εἶναι πατερική συμβουλή⁸ καὶ πράξη ἀπαραίτητη γιά τήν ἐπιβίωσή μας. Ὁ Εἰρηνόδωρος Κύριος θά φανεῖ πάλι στόν πλανήτη μας γιά νά προσφέρει τό δῶρο αὐτό, πού ἄν τό ἔχουν οἱ ἀνθρωποι θά δημιουργοῦν, θά ζοῦν ἀρμονικά, θά ἔχουν εἰρήνη σ' ὅλες τίς φάσεις τῆς ζωῆς τους. Ταυτόχρονα πρέπει νά φροντίζουμε καὶ γιά τήν εἰρήνη τῆς δικῆς μας καρδιᾶς, γιά νά ἔχουμε καὶ ἥσυχη τήν συνείδησή μας.

΄Αρχιμ. Χρυσόστομος ΧΡΥΣΟΠΟΥΛΟΣ θεολόγος

Σημειώσεις

1. Κολ. γ', 15.
2. Θεοδώρητος Κύρου P.G. 82, 627.
3. Γαλ. ε', 22.
4. Ζαχ. 8, 9.
5. Ἐφ. β', 14.
6. Ψ. 33, 15.
7. Λουκ. β', 14.
8. Ιωάννης Δαμασκηνός P.G. 95, 925.

Οι «έχθροι» της Έκκλησίας

Μέ αφομή κάποια πρόσφατα γεγονότα ξανάρχισε μία παλιά συζήτηση περὶ χωρισμοῦ Έκκλησίας και κράτους. Πάντα μή πάω ἀμέσως στήν ἄλλη πλευρά θ' ἀπευθυνθῶ στή δική μας. Θέλω νά πιστεύω ὅτι αὐτό δέν θά γίνει, τουλάχιστον σύντομα, ὅμως θά πρέπει νά είμαστε ἔτοιμοι, ν' ἀντιμετωπίσουμε κάθε ἐνδεχόμενο. Οι πολέμιοι τῆς Έκκλησίας δέν θά πρέπει εύκολα και ἀμέσως νά χαρακτηρίζονται ἔχθροι τῆς. Είναι και αὐτά παιδιά της, ζωηρά, ἀτίθασα, ἀνυπάκουα, ἄλλα πάντως παιδιά της. Ἰσως δέν ἔνιωσαν ποτέ τήν ἀγάπη τῆς μητέρας Έκκλησίας, ἵσως δέν γνώρισαν τήν ούσια και τό βάθος της. Ἰσως ἔμειναν σέ σκάνδαλα και ἀστοχίες λαθεμένων ἐκφραστῶν της.

Όπως και νά είναι ὁ ιεροκήρυκας δέν ἐπιτρέπεται μέ πάθος, θυμό και ὁργή, και μάλιστα μέσα στή μυσταγωγία τῆς Θείας λειτουργίας, νά καταφέρεται κατά τῶν ὅποιων ἔχθρῶν τῆς Έκκλησίας. Ό λειπουργικός χῶρος και χρόνος δέν εύνοει καθόλου τέτοιες ἐπιθετικές ἐνέργειες. Τό θεῖο κήρυγμα ἃς νουθετεῖ, κατηχεῖ, ἐνισχύει και παραμιθεῖ τούς ἐντός τῆς Έκκλησίας, πού καλοῦνται νά συνδεθοῦν μέ τήν πτηγή τῆς ἀλήθειας, τῆς ἀγάπης και τῆς ζωῆς, τόν εἰρηνοδότη και εἰρηνοποιό Χριστό.

Οσους μερικές φορές θεωροῦμε ἀσεβεῖς και ἀθεούς δέν είναι πάντοτε. Υπάρχουν διαφορές και σύγχυση σέ αὐτούς. Πιστεύουν στόν Θεό, ἄλλα ὅχι στούς ἀγίους και τά μυστήρια τῆς Έκκλησίας. Είναι μιά μορφή προτεσταντισμοῦ αὐτή. Οι διαφωτιστές, πού ἦταν ἀγνωστικιστές, δέν ἦταν ἀκριβῶς ἀθεοί, ἄλλα δέν πίστευαν στόν Τριαδικό Θεό, ὅπως πιστεύουμε ὅλοι ἡμεῖς.

Ἄς μή δυσκολευτοῦμε ὅμως νά ποῦμε πώς κατά τή διδασκαλία τῶν ἀγίων Πατέρων τῆς Έκκλησίας μας μορφή ἀθέων ὑπάρχει και ἐντός τῆς Έκκλησίας. Πρόκειται γιά ἐκείνους

πού δέν ἔχουν ἐμπειρία, προσωπική γνώση τοῦ ζῶντος Θεοῦ, δέν τούς μίλησε ὁ Θεός στή ζωή τους. Ἐπίσης δέν θά πρέπει νά λησμονᾶμε ὅτι ἄθεοι μποροῦν νά βούσκονται σέ ὅλα τά κόμματα, ὅπως και πιστοί βέβαια. Κανένα κόμμα δέν μονοπωλεῖ τήν πίστη, οὔτε ἡ Έκκλησία ἐπιτρέπεται ποτέ νά ταυτίζεται μέ κόμματα. Δέν ἔχουμε θεοκρατία. Ἀπόλυτα χριστιανικό δέν θά μποροῦσε νάναι κανένα κράτος.

Ἀκόμη θά πρέπει νά ποῦμε πώς ἔνας σήμερα «έχθρος» τῆς Έκκλησίας, μπορεῖ αὐριο νά είναι ἄγιος. Ἀπειρα τά παραδείγματα διωκτῶν τῆς Έκκλησίας πού μετανόησαν και μάλιστα ἀγίασαν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὄσιος Μωυσῆς ὁ Αἰθίοπας, ὁ ιερός Αὐγούστινος και πολλοί ἄλλοι. Οι σφραδρές ἐπιθέσεις κατά «έχθρῶν» και «ἀθέων» είναι, νομίζουμε, εὔκολες ἀλλά ὅχι ἀπόδοτικές. Δέν χρειάζεται νά δημιουργήσουμε μῆσος και ἐμπαθή ἀντιπαράθεση. Μποροῦμε ν' ἀνεχόμαστε τήν ἀθεϊα τῶν «ἀθέων» και νά μή τούς τοπιθετοῦμε στό στρατόπεδο τῶν «έχθρῶν». Μποροῦν ὅμως κι ἐκεῖνοι νά σέβονται και νά μήν εἰρωνεύονται τήν πίστη μας. Δέν ἀποκλείεται μέ τήν ἀγάπη μας και μέ μία διακριτική ποιμαντική «ἄθεοι» κι «έχθροι» νά γίνουν πιό πιστοί και ἀπό ἐμας. Θαύματα πάντοτε γίνονται.

Εἶναι κόμμα ὅμως μέ τόσο φοβερό πάθος, πού νά καταντά στά ὅρια τῆς μανίας, νά κτυπέται ἡ Έκκλησία, πού μόνο καλό ἔκανε και μόνο τό καλό διδάσκει. Γιά τά ὅποια λάθη κάποιων ἐκφραστῶν τῆς δέν εύθυνεται οὔτε ἡ Έκκλησία οὔτε ὁ Χριστός. Ἅς χαμηλώσουν οἱ τόνοι και ἃς ἐπικρατήσει ψυχραψία και νηφαλιότητα σέ ὅλες τίς πλευρές. Ἡ Έκκλησία δέν ἔχθρεύεται κανένα, τήν ἔχθρεύονται ὅμως πολλοί.

Μοναχός Μωυσῆς Άγιορείτης

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

«Η Εκκλησία και ο Έλευθέριος Βενιζέλος»

Κατά τή διάρκειαν ἐκδηλώσεως, πού συνδιοργάνωσαν τήν 4ην Όκτωβρίου 2008 στήν ἔδρα τοῦ Δήμου ὁ Δῆμος Ἀρκαλοχωρίου καὶ τό Έθνικόν Ἰδρυμα Ἐρευνῶν καὶ Μελετῶν «Ἐλευθ. Κ. Βενιζέλος», παρουσιάστηκε τό ὑπό τόν τίτλον *Η Εκκλησία και ο Έλευθέριος Βενιζέλος* νέο βιβλίο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου καὶ Καθηγητῆ τοῦ Παν/μίου Θεοσαλονίκης κ.κ. ΑΝΔΡΕΑ.

Παρουσίᾳ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ καὶ Κισάμου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΥ, Βουλευτῶν τοῦ Νομοῦ Ἡρακλείου, τῆς Νομάρχου, Δημάρχων κ.ἄ. ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ Φορέων, Κληρικῶν καὶ ἄλλου πυκνοῦ ἀκροατηρίου στό βιβλίο τοῦ ἀγίου Ἀρκαλοχωρίου ἀναφέρθηκαν ὁ Δήμαρχος Ἀρκαλοχωρίου κ. Χαράλ. Γιαννόπουλος, ὁ Δήμαρχος Χανίων καὶ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος κ. Κυρ. Βιοβιδάκης, ὁ Γεν. Γραμματέας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Δημ. Πλατής, ὁ Βουλευτής Ἀθηνῶν καὶ πρ. Ὑπουργός κ. Πέτρ. Εὐθυμίου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐθν. Κέντρου Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης καὶ πρ. Εὐρωβουλευτής κ. Γεώργ. Σαρειδάκης καὶ ὁ Γεν. Δ/ντής τοῦ Ἰδρύματος κ. Νικ. Παπαδάκης καὶ στό τέλος εὐχαρίστησεν ὁ Σεβ. συγγραφέας.

Η Νομολογία

γιά τήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος

Ο Τομέας Νομικῆς Ἐπιστήμης τοῦ Παν/μί-

ου Πειραιῶς σέ συνεργασία μέ τό Ἐλεγκτικό Συνέδριο καὶ τόν Δικηγορικό Σύλλογο Χανίων ὀργάνωσαν τήν 9η καὶ 10ην Ὁκτωβρίου 2008 στήν Ι. Μονήν Ἀγ. Κυριακῆς Βαρυπέτρου, μετόχι τῆς Ι. Μονῆς Χρυσοπηγῆς, τό ΠΓ^ο Συμπόσιο μέ θέμα: «Η Συμβολή τῆς Νομιολογίας στήν ἔξελιξη τοῦ Δικαίου Περιβάλλοντος – Βιώσιμη Ἀνάπτυξη». Τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμποσίου ἐκήρυξεν ὁ κ. Γ. Κούρτης, Πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνέδριου, παρουσίᾳ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ, Κισάμου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ καὶ Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Γ. Παναγιωτοπούλου, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Παν/μίου Πειραιῶς κ. Γ. Οἰκονόμου, τοῦ Προέδρου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Χανίων κ. Δ. Ποντιάκη, ἐκπροσώπων τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ πολλῶν νομικῶν. Μεταξύ τῶν εἰσηγητῶν τῶν ἐπιμέρους θεμάτων ἦταν καὶ ἡ Ἡγουμένη τῆς Μονῆς Γερόντισσα Θεοφίλη, πού μίλησε μέ θέμα: «Ορθόδοξη Παράδοση – Βιώσιμη Ἀνάπτυξη», ἐνώ τόν γενικό συντονισμόν εἶχεν ὁ κ. Θ. Παναγόπουλος, Καθηγητής τοῦ Παν/μίου Πειραιῶς.

Η ποιμαντική διακονία στόν χώρο τῆς ήγείας

Μέ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συγκλήθηκεν ἀπό 8ης ἔως 12ης Ὁκτωβρίου 2008 στή Ρόδο τό 1ο Διεθνές Συνέδριο μέ θέμα: «Η Ποιμαντική Διακονία στόν Χῶρο τῆς Ύγείας». Τίς ἐργασίες του παρακολούθησαν ἀντιπρόσωποι Κλη-

ρικοί άπό όλο τόν κόσμο, πού άνήκουν πνευματικά και διοικητικά στό Οίκουμενικό Πατριαρχεῖον, άντιπροσώποι τῶν Ἑκκλησιῶν Ἑλλάδος, Κύπρου και Ἀλβανίας και τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν κ.ἄ. φορέων, πού σχετίζονται μέ τή σχετική διακονία. Τήν Ι. Μητρόπολή μας ἐκπροσώπησεν δι Πρωτοσύγκελλος, Ἀρχιμ. Ἀνθ. Μαντζουράνης. Τή 12η τ.μ. οι σύνεδροι παρακολούθησαν τρισαρχιερατική θ. Λειτουργία στόν Ἰ. Καθεδρικό ναό τῆς Εὐαγγελιστρίας Ρόδου, τῆς ὁποίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου και Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου κ.κ. ΚΥΡΙΑΛΟΣ. Συλλειτούργησαν δι Σεβ. Μητροπολίτης Ἀτλάντας κ.κ. ΑΛΕΞΙΟΣ και δι Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Μωκησσοῦ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

‘Η Σύναξη τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν

Στό πλαίσιο τοῦ ἔορτασμοῦ τοῦ ἔτους 2008 ώς ἔτους ἀφιερωθέντος στόν Ἅγ. Ἀπόστ. Παῦλο τό Οίκουμενικό Πατριαρχεῖο συγκάλεσεν ἀπό 10ης ἔως 12ης Ὁκτωβρίου στήν Πόλη Σύναξη τῶν Προκαθημένων τῶν ἀνά τόν κόσμον Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν, στήν ὁποίαν ἐκτός τοῦ Παναγιωτ. Οίκουμενικοῦ Πατριάρχη Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ συμμετεῖχαν οἱ Μακαριώτ. Πατριάρχες Ἀλεξανδρείας Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ἀντιοχείας Κ.Κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ, Ἱεροσολύμων Κ.Κ. ΘΕΟΦΙΛΟΣ και Μόσχας Κ.Κ. ΑΛΕΞΙΟΣ και οἱ Μακαριώτ. Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Ἀθηνῶν κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Τιράνων κ.κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ και Τσεχίας και Σλοβακίας κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ, ἐνῶ οἱ Ἑκκλησίες Σερβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας και Πολωνίας ἐκπροσωπήθηκαν μέ ἀντιπροσωπεῖες.

Οἱ ἐργασίες τῆς Συνάξεως ἀρχισαν τή 10η τ.μ. στόν πάνσεπτο Πατριαρχικό ναό

τοῦ Ἅγ. Γεωργίου στό Φανάρι και μέ τήν διλοκλήρωσή τους ἐξαπολύθηκε Μήνυμα, πού ἀναγνώστηκε τή 12η τ.μ. κατά τή θ. Λειτουργία στόν ἴδιο ναό, στήν ὁποίαν ἔλαβαν μέρος ὅλοι οἱ Προκαθήμενοι μέ προεξάρχοντα τόν Παναγιώτατο. Τίς ἵδιες ἥμέρες πραγματοποιήθηκε στήν Πόλη Διεθνές Βιβλικό Συμπόσιο γιά τόν Ἀπόστ. Παῦλο, τό ὄποιο παρακολούθησαν οἱ Ἀντιπροσωπεῖες τῶν Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν, καθώς και ἐπιστήμονες-εἰδικοί βιβλικοί θεολόγοι και καθηγητές ἀπ' ὅλο τόν κόσμο. Ἐξάλλου, τό ἀπόγευμα τῆς 12ης τ.μ. ἀρχισε περιοδεία-προσκύνημα ὅλων τῶν παραπάνω σέ πόλεις τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οίκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πού ἐπισκέφθηκεν δι Απόστ. Παῦλος, ὅπως ἡ Ἔφεσος, ἡ Ἀττάλεια, ἡ Πέργη, ἡ Λίνδος Ρόδου και οἱ Καλοί Λιμένες Κρήτης. Ή καταληκτήρια συνεδρία τοῦ Παυλείου Συμποσίου πραγματοποιήθηκε τή 16η τ.μ. στήν Ἰ. ἐνορ. ναόν Ἅγ. Τίτου Ηρακλείου.

‘Η ἔναρξη τῆς νέας κατηχητικῆς περιόδου

Μέ τήν τέλεση Ἅγιασμοῦ ἔγινε τή 12ην Ὁκτωβρίου 2008, Κυριακή Δ' Λουκᾶ (τοῦ Σπορέως), ἡ ἔναρξη τῆς νέας κατηχητικῆς περιόδου (κηρύγματος Κατηχητικῶν Σχολείων, Ἀγιογραφικῶν Συνάξεων κ.ἄ. δραστηριοτήτων) 2008-2009 στίς κατά τόπους Ἐνορίες τῆς Ι. Μητροπόλεως μας. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ προέστη τῆς θ. Λειτουργίας, ἐτέλεσε τόν Ἅγιασμό και ἀπηύθυνε πατρικούς λόγους στούς Κληρικούς, τούς Κατηχητές και τούς λοιπούς συνεργάτες τοῦ Ἰ. Μητροπολ. ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνου.

Οἱ Προκαθήμενοι τῶν Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν στήν Κρήτη

Τή 16η Ὁκτωβρίου 2008 δι Παναγιώτ.

Οίκουμενικός Πατριάρχης Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, ὁ Μακαριώτ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ, οἱ Μακαριώτ. Ἀρχιεπίσκοποι Κύπρου κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, Ἀθηνῶν κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Τιράνων κ.κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, Τσεχίας καὶ Σλοβακίας κ.κ. ΧΡΥΣΤΟΦΟΡΟΣ, ο Σεβ. Μητροπολίτης Ἐσθονίας κ.κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ὑπολοίπων αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, προερχόμενοι ἀπό τὴν Ρόδον, ἐπισκέφθηκαν τὸ Ἡράκλειο Κρήτης. Ἀπό τὸν ἀερολιμένα τῆς πόλεως, ὅπου τούς ὑποδέχτηκαν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Μεγαλονήσου, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως Ὑπουργός Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Εὐριπ. Στυλιανίδης, ὁ Ὑψηλούριος Ἐθν. Ἀμυνας κ. Ἰωάνν. Πλακιωτάκης, ὁ Γεν. Γραμματέας τῆς Περιφέρειας Κρήτης κ. Σερ. Τσόκας καὶ σύσσωμες οἱ τοπικές Ἀρχές, κατευθύνθηκαν στὴν 126η Συμηναρχία Μάχης καὶ στὴ συνέχεια στὸν ἵ. Μητροπολ. ναό τοῦ Ἅγ. Μηνᾶ. Στὴν πρότοις ναοῦ πλατεῖαν ὁ Παναγ. Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἀπήγειρε τὰ μήνυμα πρός τὶς Μοναστικές Ἀδελφότητες, τὸν ἵ. Κλῆρο καὶ τὸν εὐσεβῆ Λαο τῆς Κρήτης καὶ ἀμέσως μετά, προεξάρχοντος τοῦ Παναγιωτάτου τελέσθηκε Δοξολογία στὸν ναό, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας ὁ Σεβ. ἄγιος Κρήτης προσφώνησε τοὺς ὑψηλούς ἐπισκέπτες καὶ ἀντεπεφώνησεν ὁ Μακαρ. ἄγιος Κύπρου. Ἀκολούθησε δεξίωση στὸ παρακείμενον Ἀρχιεπισκοπικό Μέγαρον.

Ἀπό τὸ Ἡράκλειον οἱ Προκαθήμενοι, οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Κρήτης, οἱ Ἀρχές, οἱ σύνεδροι τοῦ Παυλείου Συμποσίου κ.ἄ. κατευθύνθηκαν στὴν Ἱ. Μητρόπολη Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας καὶ μετά ἀπό σύντομη στάση στὸ χωριό τῆς Ἀγίας Βαρβάρας ἀφίχθησαν στὴν ἀρχαία Γόρτυνα, ἔδρα τοῦ πρώτου

Ἐπισκόπου Κρήτης Ἅγ. Τίτου, ὅπου ἔγινε μικρὴ ἔξενάγηση στὸν ἴστορικὸν. ναό τῆς Παναγίας Κερᾶς καὶ τίς ἄλλες ἀρχαιότητες καὶ θεμελίωση τοῦ Βήματος τοῦ Ἅγ. Ἀποστόλου Παύλου, κατὰ τὴν ὁποία Χαιρετισμόν ἀπήγειρεν ὁ Δήμαρχος Γόρτυνας κ. Μιχ. Δαριβιανάκης. Ἀκολούθησε προσκύνημα στὸν ἵ. ναό τοῦ Ἀποστ. Παύλου Καλῶν Λιμένων καὶ στὸ παρακείμενον ἀποστολικό σπήλαιον. Ἐχαιρέτησεν ὁ Δήμαρχος Μοιρῶν κ. Γεώργ. Ἀρμουστάκης. Κατὰ τὸ γεῦμα, πού παρέθεσε στὴ συνέχειαν ἡ Νομαρχιακὴ Αὐτοδιοίκηση στὸ χωριό Πετροκεφάλη, ἐχαιρέτησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ καὶ ἡ Νομάρχης Ἡρακλείου κ. Εὐαγγ. Σχοιναράκη καὶ ἀντεπεφώνησεν ὁ Μακαριώτ. ἄγιος Ἀθηνῶν.

Ἐπιστρέφοντας στὴν πόλη τοῦ Ἡρακλείου, οἱ Προκαθήμενοι κατευθύνθηκαν στὸν ἵ. ἐνορ. ναό τοῦ Ἀποστ. Τίτου, ὅπου πραγματοποιήθηκεν ἡ καταληκτήρια συνεδρία τοῦ Παυλείου Συμποσίου, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας τὴν κατακλείδα ἔκαμεν ὁ Παναγιώτατος καὶ ἐχαιρέτησεν ὁ Δήμαρχος Ἡρακλείου κ. Ἰωάνν. Κουράκης. Ἀκολούθησεν ἀποχαιρετιστήριο δεῖπνο σὲ ἔνοδοχεῖο τῆς πόλεως, πού παρατέθηκεν ἀπό τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή Κρήτης καὶ τὴν Περιφέρεια Κρήτης. Ἐχαιρέτησεν ὁ Γεν. Γραμματέας τῆς Περιφέρειας καὶ ἀντεπεφώνησεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Τὸ ἵδιο βράδυ ὁ Παναγιώτατος καὶ οἱ λοιποὶ Προκαθήμενοι καὶ ἐκπρόσωποι τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀναχώρησαν ἀεροπορικῶς γιά τό Φανάρι.

‘Ο Υπουργός Παιδείας στό Ρέθυμνο

Στό πλαίσιο προγραμματισμένης περιοδείας του στὴν Κρήτη ὁ Ὑπουργός Ἐθνικῆς

Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Εύριπ. Στυλιανίδης ἐπισκέφθηκε τή 17ην Όκτωβρίου 2008 τό Ρέθυμνον, ὅπου, συνοδευόμενος ἀπό τήν Βουλευτή Ρεθύμνης κ. "Ολγα Κεφαλογιάννη καί συνεργάτες του ἀπό τό Υπουργεῖο συναντήθηκε μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟ στά Γραφεῖα τῆς Ι. Μητροπόλεως μας καί συζήτησε μαζί του θέματα ἀμοιβαίου ἐνδιαφέροντος. Στή συνέχειαν ὁ κ. Υπουργός ἐπισκέφθηκεν ἐκπαιδευτικές μονάδες ὅλων τῶν βαθμίδων τοῦ νομοῦ μας καί εἶχε συσκέψεις μέ τά στελέχη τους.

‘Ηέορτή τοῦ Εὐαγγελιστῆ Λουκᾶ

Τή 18ην Όκτωβρίου 2008, ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἅγ. Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστῆ Λουκᾶ, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, συμπαρασταθείς ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλον Ἅρχιψ. Ἅνθ. Μαντζουράνη, τόν Γεν. Ἅρχιερα. Ἐπίτροπο Πρωτοπ. Νικ. Πολάκη, τόν Ἅρχιερα. Ἐπίτροπο Πρωτοπ. Ἰωάνν. Σκαλίδη κ.ἄ. Κληρικούς, προέστη τῆς θ. Λειτουργίας στόν ἴ. ν. Ἅγ. Ἀναργύρων Περιβολίων. Στή διάρκειά της ἔχει φιλοτόνησε σέ Διάκονο τόν ἀπόφοιτο τῆς Ἅνωτ. Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης Νικόλαο Φλουρῷ καί ἔχει φιλοθέησε σέ Πνευματικό καί Οἰκονόμο τόν Ἐφημέριο Καλονύκτη π. Ἰωάννη Φραντζεσκάκη, πρός τούς ὁποίους καί ἀπηνύθυνε πατρικούς λόγους. Σημειώνομεν, ὅτι ἀμφότεροι εἶναι νίοι Ἱερέων.

Νέοι Ἅρχιερεῖς στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο

Ἡ συνελθοῦσα ἀπό 21ης ἔως 24ης Όκτωβρίου 2008 στό Φανάρι ὑπό τήν προεδρεία τοῦ Παναγιωτ. Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ Ἅγια καί Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔξέλεξε παμψηφεί τούς Ἅρχιψ. Ἡλία Οjaperg καί Ἀλέξανδρο Hopjorski

Ἐπισκόπους Tartu καί Pernu-Sarema αντίστοιχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐσθονίας. Ἐπίσης, ἔξέλεξε παμψηφεί τόν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπο Τελμησοῦ κ. ΙΛΑΡΙΩΝΑ, μέχρι τότε Βοηθόν Ἐπίσκοπο τῆς Ι. Μητροπόλεως Ἰσπανίας καί Πορτογαλίας, Ποιμενάρχη τῆς Ἐπισκοπῆς Edmonton τῆς ὑπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖον Οὐχρανικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Καναδᾶ.

Συμπόσιο Γενικῆς Ἰατρικῆς

Κατά τήν 25η καί 26ην Όκτωβρίου 2008 πραγματοποιήθηκε στό Ρέθυμνον τό 80 Παγκορήτιο Συμπόσιο Γενικῆς Ἰατρικῆς, πού διοργάνωσε τό Τμῆμα Κρήτης τῆς Ἐλληνικῆς Ἐταιρείας Γενικῆς Ἰατρικῆς (ΕΛΕΓΕΙΑ), μέ στόχο τήν ἐνημέρωση τῶν συνέδρων πάνω στά νεώτερα δεδομένα καί τά ἀποτελέσματα τῆς ἰατρικῆς ἔρευνας σέ διαφόρους τομεῖς τῆς εἰδικότητάς τους. Κατά τήν ἔναρξη τῶν ἔργασιῶν τοῦ Συμποσίου παρέστησαν καί ἀπηνύθυναν Χαιρετισμόν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, ὁ Νομάρχης Ρεθύμνης κ. Γεώργ. Παπαδάκης, ἡ Αντιδήμαρχος κ. Μαίρη Λιονῆ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου κ. Γεώργ. Στεφανάκης καί ὁ Πρόεδρος τῆς ΕΛΕΓΕΙΑ κ. Μποδοσάκης.

‘Ηέορτή τοῦ Ἅγ. Δημητρίου στό Μπαλί

Τήν 26ην Όκτωβρίου 2008, ἡμέρα ἡ. μνήμης τοῦ Ἅγ. Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, συμπαρασταθείς ἀπό τόν Ἅγιούμενο τῆς Ι. Μονῆς Ἅταλης-Μπαλῆ κ.ἄ. Κληρικούς, ἐτέλεσε τά ἴ. Ἐγκαίνια τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἅγίου νεοδμήτου ναοῦ στήν Ἐνορίᾳ Μπαλίου καί στή συνέχεια προέστη τῆς α' θ. Λειτουργίας καί ἔκηρψε τόν θ. λόγο. Τό ἐν λόγῳ λιθόκτιστον ἔξωκλήσιον ἀνήγειρε μέ δαπάνες τῆς ἡ οἰκογένεια

Κων/νου καί Ζωῆς Σωπασῆ καί κατά τά Έγκαίνια μεταξύ ἄλλων παρέστη καί ὁ Νομάρχης Ρεθύμνου κ. Γεώργ. Παπαδάκης.

‘Ηέορτή τῶν ‘Αγ. Τεσσάρων Μαρτύρων τοῦ Ρεθύμνου καὶ ἡ Ἐθνική Ἐπέτειος τοῦ «ΟΧΙ»

Μέ τήν ἀριμόζουσα λαμπρότητα γιορτάστηκαν τήν 28ην Οκτωβρίου 2008 στό Ρέθυμνον ἡ Ἰ. μνήμη τῶν Ἅγ. Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Γεωργίου, Μανουήλ καί Νικολάου (+1824) καί ἡ 68η Ἐθνική Ἐπέτειος ἀπό τό ήρωικόν «ΟΧΙ» τοῦ 1940. Οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις ἀρχισαν τήν 27η τ.μ. μέ επίκαιρες Ὁμιλίες στά Σχολεῖα καί Ἐπιμνημόσυνη Δέηση στό Ἡρῷο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτη καί παρέλαση τμημάτων πολιτιστικῶν φορέων, μαθητῶν, Ἐνόπλων Δυνάμεων καί Σωμάτων Ἀσφαλείας στήν κεντρική λεωφόρο Π. Κουντουριώτη.

Στήν πόλη μας ἐπίκεντρο τοῦ ἑορτασμοῦ ἦταν ὁ Ἰ. ἐνορ. ναός τῶν Ἅγ. Τεσσάρων Μαρτύρων, πού ἔχει ἀνεγερθεῖ στόν τόπο τῆς ἀθλήσεώς τους καί διαφυλάσσει τίς τίμ. Κάρες τους. Κατά τόν πανηγυρικόν Ἐσπερινό, παρουσίᾳ καί τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ, συμπαρασταθείς ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλο, τούς Ἕγουμένους τῶν Ἱ. Μονῶν, τούς Ἐφημερίους τῆς πόλεως κ.ἄ. Κληρικούς, ἔχοροστάτησεν, εὐλόγησε τους προσφερθέντες Ἀρτους καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγον ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ. Τήν ἐπομένη, κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, ὁ Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, περιστοιχηθείς ἀπό τόν Πρωτοσύγκελλο, Ἕγουμένους Ἱ. Μονῶν καί Προϊσταμένους τῶν Ἐνοριῶν τῆς πόλεως, ἔχοροστάτησε κατά τόν Ὁρθο, προέστη τῆς θ. Λειτουργίας καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο πρός τό πολυπληθές ἐκκλησίασμα. Ἀμέσως μετά, παρουσίᾳ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως, Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καί Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κ. Δημοσθ. Μαμμωνᾶ, τῆς Βουλευτοῦ Ρεθύ-

μνης κ. Ὁλγας Κεφαλογιάννη, τοῦ Νομάρχα κ. Γεωργ. Παπαδάκη, τοῦ Δημάρχου κ. Γεωργ. Μαρινάκη καί ἐκπροσώπων τῶν λοιπῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, ὁ Σεβασμιώτατος προέστη τῆς ἐπίσημης Δοξολογίας γιά τήν Ἐθνικήν ἐπέτειο. Κατά τή διάρκεια τήν πανηγυρικόν εἶπε ἡ κ. Ἰωάννα Κεφαλογιάννη, Νομαρχιακή Σύμβουλος. Ἀκολούθησαν Ἐπιμνημόσυνη Δέηση καί κατάθεση στεφάνων στό Ἡρῷο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτη καί παρέλαση τμημάτων πολιτιστικῶν φορέων, μαθητῶν, Ἐνόπλων Δυνάμεων καί Σωμάτων Ἀσφαλείας στήν κεντρική λεωφόρο Π. Κουντουριώτη.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας στόν Ἰ. ναό τῶν Ἅγ. Τεσσάρων Μαρτύρων τελέσθηκεν Ἐσπερινός, κατά τόν δόποιο, παρουσίᾳ καί τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, ἔχοροστάτησεν ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Μαδαγασκάρης κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ. Ἀκολούθησεν ἡ λιτάνευση τῆς Ἰ. Εἰκόνας καί τῶν τιμ. Καρῶν τῶν Ἅγιων ἀνά τήν πόλη. Ἐκτός τοῦ ἀγίου Μαδαγασκάρης ἔλαβαν μέρος καί οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λάμπης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, Κισάμου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ, Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ καί ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ.

‘Η 20ή Συνδιάσκεψη γιά τίς αἵρεσεις

Μέ κεντρικό θέμα: «Προβλήματα γύρω ἀπό τή δράση τῶν αἰρέτων (Ἐλευθερία καί χρέος αὐτοπεριφρονορήσεως)» πραγματοποιήθηκαν ἀπό 3ης ἔως 6ης Νοεμβρίου 2008 στό Ἰ. Προσκύνημα τοῦ Ὁσ. Ἰωάννου τοῦ Ρώσου στό Προκόπι Εύβοιας, μέ τή φιλόξενη φροντίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Χαλκίδος κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ὁ Κ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱ. Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας, πού ὅργανωσεν ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος. Ἀπό μέ-

ρους της Ι. Μητροπόλεως μας τίς έργασίες της Συνδιασκέψεως παρακολούθησεν ό νπεύθυνος τοῦ Γραφείου ἀντιαρετικοῦ ἀγῶνος Πρωτοπό. Χαραλ. Καμηλάκης.

‘Η ἐπέτειος τοῦ ‘Ολοκαυτώματος τοῦ Ἀρκαδίου

Μέ δύμιλία γιά τό ‘Ολοκαύτωμα, προβολή τοῦ DVD «Το Ἀρκαδί τῶν Ἀγγέλων» τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοικήσεως καί τή βράβευση ἐκθέσεων καί ἔργων ζωγραφικῆς τῶν μαθητῶν τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαιδεύσεως τοῦ νομοῦ μας ἄρχισαν τήν 6η Νοεμβρίου 2008 στό Κέντρο Κρητικῆς Λαϊκῆς Τέχνης Ρεθύμνου οί πρός τιμήν τῆς 142ας ἐπετείου ἀπό τήν Ἐθελοθυσία τοῦ 1866 τῆς Ι. Μονῆς Ἀρκαδίου ἐκδηλώσεις. Τήν ἐπομένην, 7η τ.μ., ἔγιναν δύμιλίες κ.ἄ. στά σχολεῖα τοῦ νομοῦ καί ἐψάλησαν Ἐπιμνημόσυνες Δεήσεις καί κατετέθησαν στέφανα στίς προτομές τοῦ ‘Ηγουμένου Γαβριήλ στίς Μαργαρίτες, τῆς Χαρίκλ. Δασκαλάκη στήν Ἀμνάτο καί τοῦ Κωστῆ Γιαμπούδακη στό Ἀδελε, στό Ήρω τοῦ Καπετάν Παχλᾶ στά Περιβόλια καί στόν ἀνδριάντα τοῦ Κωστῆ Γιαμπούδακη στό Ρέθυμνο. Στό Ἀδελε ἔγινε καί παρέλαση τημμάτων πολιτιστικῶν φορέων, μαθητῶν καί Ἐνόπλων Δυνάμεων, ἐνώ στό Πολιτιστικό Φοιτητικό Στέπει «Ξενία» ἔγιναν τά ἐγκαίνια Ἐκθέσεως φωτογραφίας μέ τούς ἑορτασμούς τοῦ Ἀρκαδίου κατά τή δεκαετία τοῦ 1950.

Τήν 8η τ.μ., κυριώνυμη ἡμέρα τῆς ιστορικῆς ἐπετείου, ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ προέστη τῆς θ. Λειτουργίας καί ί. Μνημοσύνου καί ἐκήρυξε τόν θ. λόγο στό Καθολικό τῆς Ι. Μονῆς. Ἀκολούθησαν ἡ καθιερωμένη παρέλαση πολιτιστικῶν φορέων, μαθητῶν, Ἐνόπλων Δυνάμεων καί Σωμάτων Ἀσφαλείας στήν κεντρική λεω-

φόρο Κουντουριώτη τῆς πόλεως τοῦ Ρεθύμνου, ἡ ἐπίσημη Δοξολογία στό Καθολικό τῆς Μονῆς, τῆς ὁποίας προέστη ό Σεβ. ἄγιος Ρεθύμνης, Ἐπιμνημόσυνη Δέηση στό Μαυσωλεῖο τῆς Μονῆς, ἡ παράδοση τῆς ἵ. Φλόγας ἀπό τόν ‘Ηγουμένον Ἀρχιμ. Μύρωνα Καλαϊτζῆ στούς Ἀρκαδιοδρόμους, ἔενάγηση τῶν ἐπισήμων στό κτητηριακό συγκρότημα τῆς Μονῆς καί γεῦμα.

Στή διάρκεια τῆς Δοξολογίας τόν πανηγυρικόν εἶπεν ό κ. Ζωή Μπριλλάκη-Σιταρένιου, Νομαρχιακή Σύμβουλος, ἐνώ στίς ἐκδηλώσεις παρέστησαν ό ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως Γεν. Γραμματέας τῆς Περιφέρειας Κρήτης κ. Σερ. Τσόκας, οί Βουλευτές Ρεθύμνης κ.κ. ”Ολγα Κεφαλογιάννη καί Ἡλ. Λαμπίρης, ό Νομάρχης κ. Γεώργ. Παπαδάκης, Δήμαρχοι καί ἐκπρόσωποι ἄλλων τοπικῶν Ἀρχῶν. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἔγιναν στό Δημοτικό Στάδιο Ρεθύμνου τά «68α Ἀρκαδία», ἀθλητικές καί πολιτιστικές ἐκδηλώσεις, ἐνώ την ἐπομένην, 9η τ.μ., στό Δημαρχιακό μέγαρον Ἀρκαδίου ό ἀδελφοποίηση τοῦ Δήμου μέ τόν Δήμο Βυτίνας Ἀρκαδίας, ἀπό τόν ὁποῖο προερχόταν ό φρούριον τοῦ Ἀρκαδίου ἀνθυπολογαγός Ιωάνν. Δημακόπουλος.

Τήν ἐπέτειον ἐτίμησαν μέ ἐκδηλώσεις τους καί διάφοροι Σύλλογοι ἐντός καί ἐκτός Κρήτης. Μεταξύ τούτων σημειώνομε τόν Σύλλογο Μυλοποταμιτῶν Ἡρακλείου «Η Ρίζα» (7/11), τόν Σύλλογο Κρητῶν Σαλαμίνας «Η Μεγαλόνησος» (15/11), κατά τήν ὁποία μίλησεν ό Δήμαρχος Ρεθύμνης κ. Γεώργ. Μαρινάκης, καί τόν Σύλλογο Ρεθύμνιων Ἀττικῆς «Τό Ἀρκαδί» (23/11), κατά τήν ὁποία κύριος ὅμιλητής ἦταν ό Υπουργός Εθν. Ἀμυνας κ. Ευάγγ. Μεϊμαράκης. Στίς δύο τελευταῖς παρέστη καί ἀπηρθύνε Χαιρετισμόν ό ‘Ηγουμενος τῆς Μονῆς Ἀρχιμ. Μύρων Καλαϊτζῆς.

‘Ηέορτή του πολιούχου ‘Ηρακλείου

Λαμπρός ύπηρξαν οι πρόσ τιμήν του πολιούχου ‘Ηρακλείου ‘Αγ. Μηνᾶ λατρευτικές έκδηλώσεις στόν διμώνυμο ί. Μητροπολ. ναό. Κατά τόν πανηγυρικόν ‘Εσπερινό τῆς ἑορτῆς ἔχοροστάησεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ καί κατά τόν ‘Ορθρο τῆς κυριώνυμης ἡμέρας, 11ης Νοεμβρίου 2008, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρκαλοχωρίου κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ. Ἀκολούθησε πολυναρχιερατική θ. Λειτουργία, τῆς ὅποιας προέστη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί στήν ὅποιαν ἔλαβαν μέρος καί οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ιεραπύτνης κ.κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ, Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, Ἀρκαλοχωρίου κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ, Κισάμου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ καί Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ καί ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ. Ἀμέσως μετά ἔγινεν ἡ καθιερωμένη λιτάνευση τῆς ί. Εἰκόνας καί τοῦ τιμ. Λειψάνου τοῦ Ἅγιου ἀνά τήν πόλη.

Παγκρήτιο Θεολογικό Συνέδριο

‘Υπό τήν αἰγίδα τῆς Ι. Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης καί μέ κεντρικό θέμα: «Παῦλος ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν» ὁ Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων ὁργάνωσεν ἀπό 13ης ἔως 15ης Νοεμβρίου 2008 τό ἐτήσιο Συνέδριο του, πού πραγματοποιήθηκε στό Συνεδριακό Κέντρο τοῦ Ιδρύματος Τεχνολογίας καί Ἐρευνας ‘Ηρακλείου. Τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν του ἐκήρυξε, παρουσίᾳ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πέτρας κ.κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ, Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ, Κισάμου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ καί Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Κνωσοῦ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΥ, Βουλευτῶν, τῆς Νομάρχου ‘Ηρακλείου κ. Εὐαγγ. Σχοιναράκη καί ἐκπροσώπων τῶν λοιπῶν τοπικῶν Ἀρχῶν, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, ὁ ὅποιος ἐτέλεσε καί τόν Ἅγιασμό. Τά ἐπιμέρους θέματα εἰσηγή-

θηκαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περιγάμου κ.κ. ΙΩΑΝΝΗΣ, Ἀκαδημαϊκός, οἱ Καθηγητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ.κ. Κ. Δεληκωνσταντῆς, Σ. Δεσπότης, Κ. Μπελέζος καί Π. Χριστινάκης καί οἱ Καθηγητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσ/νίκης κ.κ. Π. Βασιλειάδης καί Ἡρ. Ρεόπλης. Τή 15η τ.μ. οἱ σύνεδροι παρακολούθησαν τή θ. Λειτουργία, πού ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γορτυνῆς κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ στήν Ι. Μονήν Ὁδηγήτριας, καί ἐπισκέφθηκαν τούς Καλούς Λιμένες, τόν παλαιόν ί. ναό τοῦ Ἅγ. Τίτου στή Γόρτυνα, τούς τάφους τῶν Ἅγ. Δέκα Μαρτύρων καί τήν Ι. Μονή Καλυβιανῆς.

Συνάξεις ‘Ἐφημερίων

Μέ ‘Ἄγιασμό, τόν ὅποιον ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, ἔγινε τή 18ην Ὁκτωβρίου ἡ ἔναρξη τῆς νέας σειρᾶς τῶν Συνάξεων, τῶν Ἐφημερίων τῆς Ι. Μητροπόλεως μας στόν παρά τό Ἐπισκοπεῖον ί. ναό τοῦ Ἅγ. Παντελεήμονος. Ἀκολούθησεν εἰσήγηση τοῦ Πρωτοπρ. Γεωργ. Μεντιδάκη μέ θέμα: «Τό ἄγιο Βάπτισμα» καί ἐποικοδομητική συζήτηση. Ἐξάλλου, κατά τή Σύναξη τῆς 15ης Νοεμβρίου ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ι. Μητροπόλεως μας ὅμιλησε μέ θέμα τόν «Θεσμό τῆς Νηστείας στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία».

‘Ηέορτή του Εὐαγγελιστῆ Ματθαίου

Τή 16η Νοεμβρίου 2008, ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἅγ. Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστῆ Ματθαίου, πανηγύρισε τό διμώνυμο παρεκκλήσιο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης στά Χανιά. Τής θ. Λειτουργίας προέστη ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, πού ἐκήρυξε καί τόν θ. λόγο, συλλειτούργησαν δέ οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ρεθύμνης κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ, Κισάμου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ καί Κυδωνίας κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ. Ἐκτός ἀπό

τό διοικητικό καί ἐκπαιδευτικό προσωπικό, τούς ἐργαζομένους, τούς μαθητές καί πολλούς γονεῖς κ.ἄ., παρέστησαν ἐπίσης οἱ Βουλευτές κ. Χρ. Μαρκογιαννάκης καί κ. Μαν. Βολουδάκης, ὁ Δήμαρχος Χανίων κ. Κυρ. Βιοβιδάκης καί ἐκπρόσωποι ἄλλων τοπικῶν Ἀρχῶν.

Συνεδριάσεις τῆς Ι. Ἐπαρχιακῆς Συνόδου

‘Υπό τὴν προεδρία τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ συνήλθε τὴν διην Ὁκτωβρίου καὶ τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 2008 στὸ Ἡράκλειον ἡ Ιερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης καί ἀσχολήθηκε μὲ τρέχοντα θέματα τῆς ἀρμοδιότητάς της. Κατά τὴν τακτικὴ συνεδρία τοῦ Ὁκτωβρίου οἱ Σεβ. Συνοδικοί Ἀρχιερεῖς τῆς Μεγαλονήσου ἀπασχόλησε κυρίως ἡ ἐπικειμένη ἐπισκεψη σ' αὐτήν τοῦ Παναγιωτ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ καί τῶν Μακαριωτ. Προκαθημένων τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί μέ ἀνακοίνωσή τους ἐκάλεσαν τὸν Ἰ. Κλῆρο, τίς Μοναχικές Ἀδελφότητες, τίς Ἀρχές καί τὸν Λαό τῆς Κρήτης νά συμμετάσχουν στίς προγραμματισθείσες ἐκδηλώσεις καί νά λάβουν τίς εὐχές καί εὐλογίες τῶν ὑψηλῶν ἐπισκεπτῶν τῆς 16ης Ὁκτωβρίου.

‘Ηέορτή τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας ναοῦ

Τὴν 21η Νοεμβρίου 2008, ἡμέραν ἀναμνήσεως τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγ. Θεοτόκου, ἐπανηγύρισεν ὁ Ἰ. Μητροπολ. ναός τῆς Μεγάλης Παναγίας Ρεθύμνου. Κατά τὸν Ἐεπερινό τῆς ἑορτῆς, παρουσίᾳ τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ καί πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος, ἐχοροστάτησε, πλαισιωθείσς ἀπό τὸν Πρωτοσύγκελον, Ἡγουμένους Ι. Μονῶν, τούς Ἐφημερίους τῆς πόλεως κ.ἄ. Κληρικούς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης

Λάμπτης, Συβρίτου καὶ Σφακίων κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ, ὁ ὅποιος ἐκήρυξε καὶ τὸν θ. λόγο. Τὴν ἐπομένη κατὰ τὸν Ὅρθρον ἐχοροστάτησεν ὁ ἄγιος Ρεθύμνης καὶ τῆς θ. Λειρουργίας προέστη, συμπαρασταθείς ἀπό τὸν Πρωτοσύγκελο, τούς Ἡγουμένους τῶν Ι. Μονῶν Ἀρκαδίου, Ἀρσανίου καὶ Ρουστίκων καὶ τοὺς Προϊσταμένους τῶν Ἐνοριῶν τῆς πόλεως, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ, ὁ ὅποιος ἐκήρυξε καὶ τὸν θ. λόγο. Συλλειτούργησεν ὁ Σεβ. ἄγιος Ρεθύμνης. Στὸ τέλος, παρουσίᾳ τοῦ Νομάρχη κ. Γεωργ. Παπαδάκη, τοῦ Δημάρχου κ. Γεωργ. Μαρινάκη, τοῦ Διοικητῆ τοῦ 547 Τ.Π. καὶ ἐκπροσώπων τῶν λοιπῶν τοπικῶν Ἀρχῶν ἐψάλη ἡ Δοξολογία γιά τὴν Ἡμέρα τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, κατά τὴν διάρκεια τῆς ὁποίας τὸν πανηγυρικὸν εἶπεν ὁ Λοχαγός Κωνστ. Πετρίδης, καὶ ἀκολούθησαν Ἐπιμνημόσυνη Δέηση καὶ κατάθεση στεφάνων στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτη.

‘Ἐγκαίνια ἴ. ναοῦ

‘Ο Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ ἐτέλεσε τὰ ἴ. Ἐγκαίνια τοῦ νεοδημήτου ναοῦ τοῦ Ἀγ. Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου στὸ Μπαλί Δήμου Γεροποτάμου (26.10.2008).

Χειροτονία - Χειροθεσίες

‘Ο Σεβ. κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΣ ἔχειροτόνησε σέ Διάκονο τὸν Νικόλαο Παντ. Φλουρή, ἀπόφοιτο τῆς Ἀνωτ. Ἐκκλησ. Σχολῆς Κρήτης, καὶ ἔχειροθέτησε σέ Πνευματικό καὶ Οἰκονόμο τὸν Ιερέα Ἰωάννη Ἐμμ. Φραντζεσκάκην, Ἐφημέριο Καλονύκτη (ἴ. ν. Ἀγ. Ἄναργύρων Περιβολίων, 18/10/08).

Περιεχόμενα 2008

Τεῦχος / Σελίδα

I. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΜΗΝΥΜΑΤΑ

1)	Οίκουμενικού Πατριάρχη Κ.Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, Πατριαρχική Απόδειξη γιά τά Χριστούγεννα	1/1
2)	Τοῦ ιδίου, Λόγος Κατηχητήριος γιά τήν Άγια καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή	2/1
3)	Τοῦ ιδίου, Πατριαρχική Απόδειξη γιά τό Άγιο Πάσχα	3/1
4)	Τοῦ ιδίου, Μήνυμα γιά τήν Παγκόσμια Ήμέρα Περιβάλλοντος	4/6
5)	Τοῦ ιδίου, Μήνυμα πρός τόν Κρητικόν Λαόν	6/6
6)	Μητροπολίτη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ, Ποιμαντορική Έγκυκλιος γιά τά Χριστούγεννα	1/4
7)	Τοῦ ιδίου, Ποιμαντορική Έγκυκλιος γιά τό Άγιο Πάσχα	3/3
8)	Τεράς Έπαρχιακής Συνόδου τῆς Εκκλησίας Κρήτης, Έγκυκλιος γιά τήν Κυριακή τῆς Όρθοδοξίας	2/4
9)	Προκαθημένων τῶν Όρθοδόξων Έκκλησιῶν, Μήνυμα 12 Οκτωβρίου 2008	6/1

II. ΕΠΙΚΑΙΡΑ – ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

1)	Δημοσθένη Α. Άγγελίδη, θεολόγου καθηγητῆ, Ό δσιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης (Α') ...	1/13
2)	Τοῦ ιδίου, Ό δσιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης (Β')	2/13
3)	Τοῦ ιδίου, Στόν ἀπόγονο τοῦ Άγιου Πάσχα	3/5
4)	Τοῦ ιδίου, Ἡ ἑορτή τῶν Πατέρων τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (451 μ.Χ.) στή Χαλκηδόνα	4/15
5)	Τοῦ ιδίου, Ἡ Άγια Θεοδότη	5/30
6)	Αἰκατερίνης Μοναχῆς, φιλολόγου, Τῆς Κεχαριτωμένης	2/7
7)	Τῆς ιδίας, Τῆς Άγίας Σκέπης	5/31
8)	Άθανασίου Μελισσάρη, Δρα Θεολογίας, Σύντομη θεολογική ἐξήγηση τῶν ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Έβδομάδας	2/20
9)	Πρεσβ. Γερασίμου Ζαμπέλη, Στήν ἀγνή Παρθένο Δέσποινα	4/1
10)	Ιωάννου Γ. Τσερβελάκη, θεολόγου, Παῦλος ὁ Ἀπόστολος τῶν Εθνῶν	4/7
11)	Άλεξανδρου Γ. Φιλιοπούλου, Ό εθνεργέτης Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός	4/24
12)	Ἡστορία τοῦ Σταυροῦ	5/24

III. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ – ΙΣΤΟΡΙΚΑ

1)	Πορίσματα τῆς ΙΘ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως ἐντεταλμένων Όρθ. Έκκλησιῶν καί Ι. Μητροπόλεων διά θέματα αἵρεσεων καί παραθοησκείας	1/6
2)	Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Θ. Χατζηνικολάου, τ. Λυκειάρχη – θεολόγου, Ήμερολόγιον Τεράς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου 2008	1/18
3)	Ο Ἐρανος τῆς Άγάπης	1/20

4)	Στρατηγοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, Ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶς μιλάει πρός τούς μαθητές Γυμνασίου στήν Πνύκα (1838)	2/16
5)	Γεωργίου Μπαμπινιώτη, Ἐπιτ. Καθηγητὴ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ἑλληνική γλώσσα ὡς ὄχημα διάδοσης τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας (Α')	3/18
6)	Τοῦ Ιδίου, Ἡ Ἑλληνική γλώσσα ὡς ὄχημα διάδοσης τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας (Β')	4/21
7)	Τά ίερα Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἅγιου Ἀθανασίου Πατελάρου στήν Ἄξο (21 Αὐγούστου 2008)	5/1
8)	Μανώλη Ἰ. Κούνουπα, Ὁδοντιάτρου – Λογοτέχνη, Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, ὁ θρυλικός ἐθνοϊερομάρτυρας καὶ ἡ φρικτή δολοφονία του	5/19

IV. ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΑ

1)	Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Θ. Χατζηνικολάου, Ἱεροκήρυυκα – τ. Λυκειάρχη, Στόν ἀχώριτο χρόνο τοῦ σύμπαντος	1/9
2)	Τοῦ Ιδίου, Πορεία ἀναστάσιμη	3/7
3)	Τοῦ Ιδίου, Ἀνάμεσα στήν ἔλλειψη καὶ τήν ὑπερβολή	6/18
4)	Ἀρχιμ. Καλλιστράτου Ν. Λυράκη, τ. Ιεροκήρυυκα, Ὁ χριστιανός καὶ ὁ κόσμος (Α')	1/11
5)	Τοῦ Ιδίου, Ὁ χριστιανός καὶ ὁ κόσμος (Β')	2/11
6)	Τοῦ Ιδίου, Ποιά ἡ στάση τοῦ Χριστιανοῦ ἀπέναντι στόν κόσμο (Α')	3/13
7)	Τοῦ Ιδίου, Ποιά ἡ στάση τοῦ Χριστιανοῦ ἀπέναντι στόν κόσμο (Β')	4/19
8)	Τοῦ Ιδίου, «Δέν εἶναι αὐτά γιά μᾶς»	6/16
9)	Ζαχαρούλας Παναγιωτάκη, Ὁ ἀνθρώπινος πόνος καὶ ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας στήν ἀντιμετώπισή του	1/15
10)	Ἀποστόλου Ν. Μπουρνέλη, Ἀναπλ. Καθηγητὴ Α.Ε.Α. Κρήτης, Μεγάλη Τεσσαρακοστή καὶ ἐλεμημοσύνη	2/6
11)	Παναγιώτη Σκαλτσῆ, Καθηγητὴ Παν/μίου, Ἡ ὥραιαστητα τοῦ ἀνθρώπου στό φῶς τοῦ Μεγάλου Κανόνα	2/8
12)	Πρωτοπρ. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη, θεολόγου, Προδότης ἡ Εθνομάρτυρας;	2/18
13)	Πρωτοπρ. Χαραλάμπους Κ. Καμηλάκη, Δρα Θεολογίας, φιλολόγου, Αἰρέσεις καὶ Ἐνορία	3/9
14)	Τοῦ Ιδίου, Ὁρθοδοξία καὶ αἰρέσεις	4/12
15)	Τοῦ Ιδίου, Οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἱεχωβᾶ: Ὁ ἀρχέγονος χλιασμός, οἱ ἀπαρχές τῆς αἰρέσεως ..	5/28
16)	Τοῦ Ιδίου, Ὁ σύγχρονος χλιασμός	6/20
17)	Ἐμμ. Γ. Παττακοῦ, φοιτητὴ Θεολογίας, Μ. Βασιλείου Ὄμιλία ΙΑ', Περί Φθόνου	3/11
18)	Ἀντώνη Γιαμβριᾶ, Παρά τήν ἀναπηρία τους, προσέφεραν ὄμορφιά καὶ ἐλπίδα μέ τή μουσική τους	3/15
19)	Φιλολάου Δ. Δημητρίου, Δρ Νομικῆς, «Ἐλεύθερη συμβίωση» καὶ παλλακεία. Πρόδοσης ἡ ὀπισθοδρόμηση (Α')	5/11
20)	Τοῦ Ιδίου, «Ἐλεύθερη συμβίωση» καὶ παλλακεία. Πρόδοσης ἡ ὀπισθοδρόμηση (Β')	6/10
21)	Ο Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων ἐνάντια στή μετατροπή τῶν Θρησκευτικῶν σέ προαιρετικό μάθημα	5/16
22)	Ἀνδρέα Χρονάκη, Ἰστορικοῦ, Ωσηέ, ἔνας προφήτης τῆς ἀγάπης	6/8
23)	Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Χρυσοπούλου, θεολόγου, Παύλειος Εἰρήνη	6/23
24)	Μοναχοῦ Μωυσῆ Ἀγιορείτη, Οἱ «ἐχθροί» τῆς Ἐκκλησίας	6/25

V. ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1)	Η ἐπέτειος τῆς Ἐνώσεως	1/22
2)	Ἐθνική Ἡμέρα ΑμεΑ	1/22
3)	Πλανρεθεμνιώτικη ἐκδήλωση κατά τῆς ἐγκληματικότητας	1/22
4)	Η ἑορτή τῆς πολιούχου Ρεθύμνου Ἅγ. Βαρβάρας	1/23
5)	Η ἑορτή τοῦ προστάτη Ἅγιου τῶν ναυτικῶν	1/23
6)	Ἐγκαίνια Δημαρχείου Ἀρκαδίου	1/24
7)	Ἡμερίδα γιά τὸν Ἐκκλησιαστικό Τουρισμό	1/24
8)	Ἐκδήλωση μνήμης Ἱεραρχῶν	1/24
9)	Παραδοσιακά ἐπαγγέλματα πού χάνονται	1/25
10)	Οἱ ἑορτές τῶν Ἅγιων Σπυρίδωνος καὶ Ἐλευθερίου	1/25
11)	Ο Ἔρανος τῆς Ἀγάπης	1/25
12)	Χριστουγεννιάτικη ἐκδήλωση τῆς Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς	1/26
13)	Η ἑορτή τῶν Χριστουγέννων στὸ Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο	1/26
14)	Ἡμερίδα τῆς Παγκρήτιας Συνάξεως Νέων	1/27
15)	Χριστούγεννα -Πρωτοχρονιά -Φῶτα	1/27
16)	Ποιμαντικές δραστηριότητες ἀγ. Δωδεκαημέρου	1/28
17)	Νέες κανονικές πράξεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου	1/29
18)	Η ἑορτή τοῦ Ἅγ. Ἀντωνίου	1/29
19)	Ἱερατικές Συνάξεις	1/29
20)	Τ Μνημόσυνο γιά τοὺς εὐεργέτες τῆς Ι. Μητροπόλεως μας	1/29
21)	Η Ἀγιοβασιλόπιττα τῶν Ἐνοριῶν μας	1/30
22)	Προσφορά ἀγάπης ἀπό τὸν ΑΓΟΡ	1/30
23)	Ἐκδηλώσεις Κρητῶν τῆς Ἀθήνας	1/30
24)	Τό Όλοκαύτωμα στὸ Σπήλαιο τοῦ Μελιδονίου	1/31
25)	Η ἑορτή τοῦ ὄσ. Ιγνατίου τοῦ Σιναϊτού	1/31
26)	Η ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν	1/31
27)	Συνεδρία τῆς Ι. Επαρχιακῆς Συνόδου	2/23
28)	Ο ρόλος τῶν Καλλεργῶν στὴν Κρήτη	2/23
29)	Νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν	2/23
30)	Η ἑορτή τοῦ Ἅγ. Χαραλάμπους στοῦ Γάλλου	2/24
31)	Τ. Μνημόσυνο γιά τὸν Ρεθύμνης Θεόδωρο	2/24
32)	Ἀνασυγκρότηση τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου	2/24
33)	Η ἑορτή τῶν Ἅγ. Τεσσαράκοντα	2/24
34)	Ο Ἐσπερινός τῆς Συγγνώμης	2/25
35)	Η Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας	2/25
36)	Συνάξεις Ἐφημερίων	2/25
37)	Ἐκδήλωση τιμῆς καί εὐγνωμοσύνης	2/25
38)	Προαγωγές Ἀρχιερέων στὸ Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο	2/25
39)	Ἡμερίδα γιά τὴν παραβατικότητα	2/26
40)	Θεατρική παράσταση γιὰ τοὺς Ἅγ. Τέσσερις Μάρτυρες	2/26
41)	Τά 120 χρόνια τοῦ ἐνορ. ναοῦ Γερανίου	2/26
42)	Η ἑορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου	2/26
43)	Ἡμερίδα γιά τὴν πρόληψη τῶν ἔξαρτήσεων	2/27

44)	'Η ἐκκλησ. ζωγραφική τοῦ 19ου αἰ. στήν Κρήτη	2/27
45)	'Η Γιορτή τοῦ Ἀθλητῆ	3/25
46)	«'Όταν ὁ Θεός πεθαίνει»	3/25
47)	Ποιμαντικές ἐπισκέψεις Μεγ. Τεσσαρακοστῆς	3/25
48)	'Η Μεγ. Ἐβδομάδα καὶ τὸ Ἅγιο Πάσχα	3/26
49)	Ἐκδήλωση γιὰ τὸν Σταύρο Καλλέργη	3/27
50)	'Η ἑορτὴ τῆς Ἅγ. Εἰρήνης	3/27
51)	«'Η Κρήτη στό πλευρό τοῦ Στάθη»	3/28
52)	Προσκυνηματική ἐκδρομή στοὺς Ἅγ. Τόπους, Ὄρος Σινᾶ καὶ Αἴγυπτο	3/28
53)	Ο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν στὸ Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο	3/28
54)	'Η ἑορτὴ τῶν Ἅγ. Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου στήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημία Κρήτης	3/29
55)	Ο Οἰκουμενικός Πατριάρχης στή Λάρισα	3/29
56)	Θεία Λειτουργία γιὰ τίς Ἐξετάσεις	3/30
57)	Συνάξεις Ἐφημερίων	3/30
58)	'Η ἑορτὴ τῶν Ἅγ. Κων/νου καὶ Ἐλένης	3/30
59)	Τιμῇ σέ Κληρικό μας	3/30
60)	'Η 67η ἐπέτειος τῆς Μάχης τῆς Κρήτης	3/31
61)	'Η τιμ. κάρα τοῦ Ὁσ. Δαβίδ στό Ρέθυμνο	3/32
62)	Μεσοβυζαντινοί ναοί τῆς Ἰ. Μητροπόλεώς μας	3/32
63)	Μουσεῖο Κρητικῶν Βοτάνων	4/26
64)	Συνάντηση γιὰ τὸν Θρησκευτικό Τουρισμό	4/26
65)	«Σύνταγμα καὶ Πολιτική»	4/26
66)	Νέος Μητροπολίτης Κορέας	4/27
67)	7η Παγκρήτια Ἐμπορικὴ Ἐκθεση	4/27
68)	Ἐγκαίνια Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου	4/27
69)	'Η ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς	4/27
70)	Ἐκδήλωση Ἐκκλησ. Σχολῆς Κρήτης	4/27
71)	'Ο Πολιτισμός τῆς Ἐλιᾶς	4/28
72)	Γεν. Σύναξη Ἐφημερίων	4/28
73)	Ἡμερίδα γιὰ τὴν Καλλιρρόη Παρρέν	4/28
74)	'Η ἑορτὴ τοῦ Ἅγ. Γερασίμου Ρεθύμνης	4/29
75)	Τό Γενέθλιον τοῦ Τιμ. Προδρόμου	4/29
76)	Νέοι Μητροπολίτες	4/29
77)	Δικαιώση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου	4/29
78)	Τά 24α Βαρδινογιάννεια	4/29
79)	'Η ἑορτὴ τῆς Ἅγίας Μαρίνας στά Λειβάδια	4/30
80)	'Η ἑορτὴ τοῦ Προφήτου Ἡλία	4/30
81)	Κι ἄλλες ἑορτές τοῦ Ἰουλίου	4/30
82)	'Ο Οἰκουμενικός Πατριάρχης στήν Οὐκρανία	5/32
83)	Συνεδρία τῆς Ἰ. Ἐπαρχιακῆς Συνόδου	5/32
84)	Ποιμαντικές επισκέψεις Δεκαπενταυγούστου	5/33
85)	'Η ἑορτὴ τῆς θείας Μεταμορφώσεως	5/33
86)	Τό Παγκόσμιο Συμβούλιο Κρητῶν	5/34
87)	Τό Ὁλοκαύτωμα τῶν Ἀνωγείων	5/34

88)	Η έορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου	5/34
89)	Τό 23ον Άναπτυξιακό Συνέδριο Μυλοποταμιτῶν	5/35
90)	Έκδήλωση τιμῆς γιά τήν Πινακοθήκη Ρεθύμνου	5/35
91)	Ο Οίκουμενικός Πατριάρχης στό Ἀγιον Ὄρος	5/36
92)	Τά Έγκαίνια τοῦ ἵ. ναοῦ Ἅγ. Ἀθανασίου Ἀξοῦ	5/36
93)	Έκδήλωση μνήμης γιά τὸν Ἀρχμ. Χαρ. Πνευματικάκη	5/37
94)	Ρεθεμνιώτες μουσικοί δημιουργοί	5/37
95)	Έκδηλωσεις μνήμης για τὸν Πετραχογιώργη	5/37
96)	Η έορτή τοῦ Γενεθλίου της Θεοτόκου	5/38
97)	Η έορτή της Υψώσεως τοῦ Τιμ. Σταυροῦ	5/38
98)	Η Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς	5/38
99)	Έκκλησιαστικές ἐκδόσεις	5/39
100)	Ο Οίκουμενικός Πατριάρχης στό Εύρωπαικό Κοινοβούλιο	5/39
101)	Τ. Έγκαίνια ναοῦ στό ΠΑΓΝΗ	5/40
102)	«Η Έκκλησία καὶ ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος»	6/26
103)	Η Νομολογία γιά τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος	6/26
104)	Η ποιμαντική διακονία στὸν χῶρο τῆς ύγειας	6/26
105)	Η Σύναξη τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν	6/27
106)	Η ἔναρξη τῆς νέας κατηχητικῆς περιόδου	6/27
107)	Οἱ Προκαθήμενοι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στήν Κρήτη	6/27
108)	Ο Υπουργός Παιδείας στό Ρέθυμνο	6/28
109)	Η έορτή τοῦ Εὐαγγελιστῆ Λουκᾶ	6/29
110)	Νέοι Ἀρχιερεῖς στό Οίκουμενικό Πατριαρχεῖο	6/29
111)	Συμπόσιο Γενικῆς Ἰατρικῆς	6/29
112)	Η έορτή τοῦ Ἅγ. Δημητρίου στό Μπαλί	6/29
113)	Η έορτή τῶν Ἅγ. Τεσσάρων Μαρτύρων τοῦ Ρεθύμνου καὶ ἡ Ἐθνική Ἐπέτειος τοῦ «ΟΧΙ» ..	6/30
114)	Η 20ή Συνδιάσκεψη γιά τίς αἱρέσεις	6/30
115)	Η ἐπέτειος τοῦ Ὄλοκαυτώματος τοῦ Ἀρκαδίου	6/31
116)	Η έορτή τοῦ πολιούχου Ἡρακλείου	6/32
117)	Παγκρήτιο Θεολογικό Συνέδριο	6/32
118)	Συνάξεις Ἐφημερίων	6/32
119)	Η έορτή τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ματθαίου	6/32
120)	Συνεδριάσεις τῆς Ἱ. Ἐπαρχιακῆς Συνόδου	6/33
121)	Η έορτή τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας ναοῦ	6/33

VI. ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ

2/27, 3/32, 4/30, 5/1, 5/36, 5/40, 6/33

VII. ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΕΣ – ΧΕΙΡΟΘΕΣΙΕΣ – ΑΠΟΝΟΜΕΣ ΟΦΦΙΚΙΩΝ

1/32, 2/27, 3/32, 5/40, 6/33

VIII. ΕΚΔΗΜΙΕΣ

1/21, 1/28

IX. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

(Έπειδή οι φωτογραφίες είναι σέ ένθετα χωρίς άριθμό σελίδας, οι παραπομπές γίνονται μόνο στόν άριθμό του τεύχους).

Τεῦχος 1

- 1-2-3) Άπο τόν έօρτασμό τῆς πολιούχου Ρεθύμνου Ἀγ. Βαρβάρας (3 καὶ 4.12.2007).
- 4-5) Άπο τόν έօρτασμό τοῦ Ἀγ. Νικολάου στό Ρέθυμνο (6.12.2007) καὶ τά ἐγκαίνια τοῦ νέου Δημαρχείου Ἀρκαδίου (8.12.2007).
- 6) Ὁ νέος Διάκονος Ἐφραίμ Μανουσάκης μετά τή χειροτονία του στήν Ἰ. Μονή Ἀρσανίου (27.12.2007).
- 7-8) Άπο τήν Ἀγιοβασιλόπιττα τῶν Ἐνοριῶν τῆς πόλεώς μας καὶ τῆς Νομαρχίας (1.1.2008).
- 9-10-11) Άπο τήν κατάδυση τοῦ Τιμ. Σταυροῦ κατά τήν ἡμέρα τῶν Φώτων στό Ρέθυμνο, στή Σκαλέτα καὶ στό Γεράνι (6.1.2008).

Τεῦχος 2

- 1-2) Άπο τά Ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ νεοδμήτου ναοῦ τοῦ Ἀγ. Χαραλάμπους Γάλλου (10.2.2008).
- 3) Άπο τή χειροθεσία τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Νικολάου Ζολωτάκη (10.2.2008).
- 4) Οἱ τοπικές Ἀρχές κατά τά Ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Χαραλάμπους Γάλλου (10.2.2008).
- 5) Άπο τό Ἰ. Μνημόσυνο γιά τόν ἀοιδίμο Μητροπολίτη Θεόδωρο στήν Ἰ. Μονή τῆς Ἀγ. Ειρήνης (23.2.2008).
- 6) Ὁ νέος τάφος τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτη Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Θεοδώρου (23.2.2008).
- 7-8) Άπο τή χειροτονία τοῦ Πρεσβυτέρου Ἐμμαν. Καμαρίτη (15.3.2008).

Τεῦχος 3

- 1) Άπο τή βράβευση του ΑΓΟΡ κατά τή Γιορτή τοῦ Ἀθλητῆ στό Ωδεῖο (31.3.2008).
- 2) Άπο τήν ἀναστάσιμη θ. Λειτουργία στόν Ἰ. Μητροπολ. ναό Ρεθύμνου (27.4.2008).
- 3) Άπο τήν Ἀπόλυση τοῦ Ἐσπερινοῦ τῆς Ἀγάπης στό Μητροπολιτικό μέγαρο (27.4.2008).
- 4) Άπο τήν ἔօρτή τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος στόν Ἰ. ἐνορ. ναό Ἀγ. Φωτεινῆς Κουμπέ Ρεθύμνου (25.5.2008).
- 5) Άπο τά Ἰ. Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ Ἀγ. Χριστοφόρου Χαμαλευρίου (10.5.2008).
- 6) Άπο τήν ἐκδήλωση πρός τιμήν τοῦ Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Πηγουνάκη στήν Ἰ. Μονήν Ἀρσανίου (22.5.2008).
- 7-8) Άπο τήν Ἐπιμνημόσυνη Δέηση γιά τή Μάχη τῆς Κρήτης στή Σχολή Δοκίμων Ἀστυφυλάκων Ρεθύμνου (25.5.2008).
- 9) Ἡ τιμ. Κάρα τοῦ ὄσιον Δαβίδ τοῦ Γέροντος στήν Ἰ. Μονή Σωτῆρος Χριστοῦ Κουμπέ (26.5.2008).

Τεῦχος 4

- 1-2) Άπο τή συνάντηση γιά τόν Θρησκευτικό Τουρισμό στήν Ἰ. Μονήν Ἀρκαδίου (2.6.2008).
- 3-4) Άπο τά Ἐγκαίνια τοῦ Ἰ. ναοῦ Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Ἐφραίμ Ἀτσιποπούλου (7.6.2008).
- 5) Άπο τόν Ἀγιασμό στήν Παγκρήτια Ἐμπορικήν Ἐκθεση (13.6.2008).
- 6) Άπο τά ἐγκαίνια τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου τοῦ Ἰ. Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Ρεθύμνου (15.6.2008).
- 7) Άπο τήν ἔօρτή τοῦ Γενεθλίου τοῦ Τιμ. Προδρόμου στήν Ἰ. Μονή Ἀτάλης-Μπαλῆ (23.6.2008).

- 8) Άπο τά Ἐγκαίνια τοῦ ἵ. ναοῦ Τιμ. Προδρόμου Πηγῆς (29.6.2008).
- 9) Άπο τά 24α Βαρδινογιάννεια (14.7.2008).

Τεῦχος 5

- 1) Άπο τήν έօρτή τῆς Ἰ. Μονῆς Σωτῆρος Χριστοῦ Χαλέπας (6.8.2008).
- 2) Άπο τήν ἐκδήλωση τοῦ Συλλόγου Ρεθυμνίων Ἀττικῆς στήν Πινακοθήκη Ρεθύμνου (18.8.2008).
- 3) Άπο τήν ἄφιξη τοῦ Μακαριωτ. Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Κ.Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ στήν Ἀξό (21.8.2008).
- 4) Ὁ Μακαριώτατος καθ' ὅδόν πρός τόν ἵ. ναό τοῦ Ἅγ. Ἀθανασίου Πατελάρου Ἀξοῦ (21.8.2008).
- 5) Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ κατά τή μεταφορά τῶν ἵ. Λειψάνων στόν ὑπό ἐγκαινιασμό ναό τῆς Ἀξοῦ (21.8.2008).
- 6) Άπο τήν τελετή τῶν ἵ. Ἐγκαινίων στήν Ἀξό (21.8.2008).
- 7-8) Άπο τήν Πατριαρχική θ. Λειτουργία καὶ τή συμμετοχή τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν στόν ἐγκαινιασθέντα ἵ. ναό τῆς Ἀξοῦ (21.8.2008).
- 9) Άπο τή χειροθεσία τοῦ Ἐφημερίου Ἀξοῦ π. Δ. Μιγαδάκη σέ Πρωτοπρεσβύτερο (21.8.2008).

Τεῦχος 6

- 1) Άπο τόν Ἀγιασμό γιά τήν ἔναρξη τῆς νέας κατηχητικῆς περιόδου στόν ἵ. Μητροπολ. ναό (12.10.2008).
- 2-3) Ὁ Παναγιώτ. Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.ἄ. Προκαθήμενοι Ὄρθιοδόξων Ἐκκλησιῶν στό Ἡράκλειο (16.10.2008).
- 4) Άπο τήν ἐπίσκεψη τοῦ Παναγιωτ. Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη κ.ἄ. στόν ἵ. ναό τοῦ Ἀποστ. Παύλου Καλῶν Λιμένων (16.10.2008).
- 5) Άπο τήν ἐπίσκεψη τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων στόν Σεβ. Μητροπολίτη μας (17.10.2008).
- 6) Άπο τή Χειροτονία τοῦ Διακόνου Νικολ. Φλουρῆ (18.10.2008).
- 7) Άπο τά ἵ. Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἅγ. Δημητρίου στό Μπαλί (26.10.2008).
- 8) Άπο τή λιτάνευση τῆς ἵ. Εἰκόνας καὶ τῶν τιμ. Καρῶν τῶν Ἅγ. Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνου (28.10.2008).
- 9) Άπο τή Συνδιάσκεψη γιά τίς αἱρέσεις στό Προκόπι Εύβοιας (6.11.2008).

‘Ο Ἐραγος τῆς Ἀγάπης

Τό ἀσκούμενον ἀπό τό Γεν. Φιλόπτωχο Ταμεῖο τῆς Ἰ. Μητροπόλεώς μας
δργανωμένα φιλανθρωπικόν ἔργο στηρίζεται κυρίως στά ἔσοδα
τοῦ ἐτησίου Ἐράνου τῆς Ἀγάπης, πού φέτος θά διεξαχθεῖ στίς Ἐνορίες τῆς ὑπαίθρου
τήν **Κυριακή 7** καὶ στίς Ἐνορίες τῆς πόλεως τοῦ Ρεθύμνου τήν **Τρίτη 9 Δεκεμβρίου**.

Περιμένομε τή συμπαράστασή σας.